

REDACTIUNEA,
Tipografia și Administra-
țiunea

BRAȘOV, Piața-mare 30.
Scrisori adresate nu se primesc.
Manuscrisuri nu se restituie.

INSERATE:
se primesc la Administra-
țiunea Brașov și la birou-
rile următoare:

Vienna la M. Dukas Nachf., Helmut
Schalek, Rudolf Mosse, în Buda-
pesta la Eckstein Bernat, Julius Leo-
pold, Blockner I.

PREȚUL INSERATELOR:
Un șir pe 20 bani pen-
tru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și învoială.
Reclame pe pag. a 3-a 1
șir 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

(Număr de Duminică 30.)

Telefon: Nr. 226.

"GAZETA" apare ZILNIC.
Abonamente pentru Austro-Ungar.
— pe un an: —
24 cor. pe 6 luni 12 cor. pe trei
luni 6 cor. — Nr.ii de Duminică:
patru cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
un an 40 franci, pe șase luni 20
franci, pe trei luni 10 franci.

Nr.ii de Duminică 8 fr. an.

Se poate prenumăra la toate oficiile
poștale precum și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov:
La Administrația "GAZETEI", pe
1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C.
pe trei luni 5 C. Cu dusul
acelu: Pe un an 24 Cor. Pe 6 luni
12 Cor. Pe trei luni 6 Cor. Un exem-
plar 10 bani. — Alți abonamentele
cât și inserțiile se plătesc înainte.

Nr. 159.—Anul LXXIII.

Brașov, Vineri, 23 Iulie (5 August)

1910.

Momente politice.

Camera sau dieta (adunarea) țării și-a sfârșit lucrările. Mai ține o ședință formală Sâmbătă, apoi deputații se împrăștie care încătrău. Dieta intră în vacanțele de vară, cari vor dura până la sfârșitul lunii Septemvrie.

D.e.a aceasta a fost scurtă, abia a ținut o lună și câteva zile. Ea n-a făcut legi de ceva însemnătate, decât că a votat proiectele cele mai de lipsă, ca să iasă țara din starea de ex-lex, adică să se poată strânge dările etc. și să se poată face asen-tările. S-a votat apoi convenția co-mercială cu România, prin care Ro-mânia îi să dă voia a aduce la noi carne de vite și de porc, ș. a.

Ceeace a fost caracteristic în dieta de acum, este purtarea opozi-ției, (a partidelor din împotrivire) față de partidul mare al guvernului, numit și „partidul muncii”. Opoziția, dar cu deosebire partidul lui Justh și cel popular înainte de intrunirea dietei amenința, că vor face în dietă o împotrivire strajnică și vor arăta ei guvernului, că el nu va putea face ce vrea și altele asemenea.

Din toate aceste amenințări nu s-a ales nimic sau foarte puțin. Opoziționalii au vorbit câți-va mai mulți la proiectul de adresă, ca răspuns la mesagiul regal, cu care s'a deschis dieta. Incolo au vorbit puțin și au făcut împotrivire puțină, așa, că ma-ioritatea a votat uor proiectele.

Oare aceasta purtare nu e un semn pentru viitor? Nu-i vorbă, iustității, cei cu gura mai mare, văd, că au ajuns în o situație proastă și zic, că n'au făcut împotrivire mai mare, ca să nu impedeze mersul ocârării, dar la toamnă vor fi straj-nici. Vom vedea și bine ar fi, căci o împotrivire bună, sănătoasă e de lipsă spre binele țării.

Un lucru, care ne-a îmbucurat,

a fost purtarea bărbătească a depu-taților noștri în dietă. Puțini la nu-măr, ei totuș au săvârșit o muncă uriașă. Cum știm, deputații noștri au prezentat în dietă un proiect de adresă și au ținut trei vorbiri lungi și măduoase. Vorbirile le-a ținut d-l Dr. Teodor Mihali și Dr. Ștefan C. Pop, arătând volniciile dela alegeri și alte stări de-ale noastre, înfierând tot-odată și purtarea nevrednică a guvernelor față de noi. În vorbirile lor acești doi bravi fruntași ai noștri au spus atâtea adevăruri, încât au fost viu aprobați adese-ori de depu-tații din opoziție, — lucru rar în dieta din Budapesta, ca un vorbitor valach să fi aprobat de deputații șoviniști.

Pe scurt: deputații noștri s'au purtat brav și în noua dietă, și a-ceasta ne îndreptățește a crede, că ei și în viitor vor ști a apăra cauza noastră în dietă și vor ținea sus cu tărie steagul partidului național.

Un alt moment politic este ac-țiunea sau lucrarea pornită pentru împăciuirea Românilor cu Maghiarii. Despre aceasta am făcut amintire și în n-rul trecut. Am spus, că d-l Dr. Mihu dela Orăștie a avut o întâlnire cu prim-ministrul Khuen și cu Tisza și le-a spus părerile sale. Alți frun-tași de-ai noștri până acum n-au fost ascultați. Metropolitul nostru din Si-biu, I. P. S. S. d-l Ioan Meșianu și alți arhierii sunt acum în Buda-pesta, la ședințele casei magnaților. Metrop. Meșianu a făcut vizite prim-ministrului Khuen și ministrului de culte Zichy, având a vorbi cu dân-șii în afaceri bisericesti-școlare. Poate, că la aceste întrevederi s-a vor-bit și de împăciuire. În ori-ce caz guvernul cearcă a afla părerile frun-tașilor noștri în aceasta afacere. De alt-cum apoi lucrurile cu împăciui-rea să vor amâna până la toamnă,

căci preste vară pauzează mai toate lucrările și mișcările politice.

În ce privește împăciuirea cu Ungurii, noi nici când n-am fost împotriva ei, dar voim o împăciuire cinstită, așa ca să nu fie amenin-țată și atacată ființa noastră ca po-por romanic. Suntem informați, că în acest fel informează și fruntașii noștri guvernul. Și așa, dacă împă-carea nu să va putea face, nu noi Românii vom purta vina la aceasta.

Impăcarea. Despre împăcarea dintre Români și Unguri, despre care scriem la alt loc al foaiei noastre, dăm următoarele informații mai nouă, pe cari le aflăm în foile ungurești:

»Pesti Hirlep« e informat, că făcând Excelența Sa metropolitul Meșianu vizită la miniștri Khuen și Zichy, s-a vorbit și despre împăcare și metropolitul Meșianu ar fi predat ministrului un memoriu în privința aceasta, în care între altele, sunt înșirate multe gravamine bisericesti-școlare.

»Magyarország« scrie, că ministrul Khuen are deja mai multe proiecte, în cari se cuprind condițiile împăcării. »M-g.« adaugă, că toată afacerea de împăcare e pusă la cale de Khuen și Tisza, cu scopul de a-și asigura pe viitor pentru partidul lor și cercurile electorale românești.

Să înțelege, că responsabilitatea pen-tru aceste știri o au foile amintite mai sus.

Asentările. Legea pentru recruți, pri-mită în dietă, să desbete azi în casa mag-naților, unde se va primi. Ea apoi trebuie să fie iscălită de Maiestatea Sa și numai astfel vine în putere de lege.

Din pricina aceasta ministrul de hon-vezi a dat acum poruncă, ca asentările (numărușul) să se înceapă de Luni, 8 Au-gust c. fiindcă până Luni legea va fi sub-scrisă și de M. Sa. Asentările vor ținea până în 30 Septemvrie.

Societatea pentru fond de teatru român

Își va ținea adunarea sa generală în Reghinul sădesc în zilele de 15 (28) și 16 (29) August 1910.

Invităm la această adunare ge-nerală pe toți membrii fondatori, pe viață, ordinari și ajutători ai Socie-tății, precum și pe toți binevoitorii și sprijinatorii culturii românești.

Brașov, în 8/21 Iulie 1910.

Virgil Onițiu m. p.,
vicepreședinte.

Dr. Iosif Blaga m. p.,
secretar.

PROGRAM:

I. În ziua primă: Duminică în 15/28 August 1910.

1. Deschiderea ședinței generale. 2. Alegerea a doi notari pentru ședințele a-dunării. 3. Prezentarea raportului general al comitetului asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă, precum și a rapoartelor de cassă. 4. Alegerea unei co-misiuni de 5 membrii, pentru cenzurarea raportului general al comitetului. 5. Ale-gerea unei comisiuni de 5 membrii, pen-tru cenzurarea rapoartelor de cassă și a socotelilor. 6. Alegerea unei comisiuni de 5 membri, cari, în înțelesul §-lui 5 din statu-tele societății, vor înscrie membrii noi — fondatori, pe viață, ordinari și ajutători. 7. Cetirea conferențelor corespunzătoare scopului societății, anunțate președintelui înainte de adunare. 8. Închiderea ședinței.

II. În ziua a doua: Luni în 16/29 August 1910.

1. Deschiderea ședinței la oarele 10 a. m. 2. Cetirea sumariului ședinței prece-dente și verificarea lui. 3. Raportul co-misiunii pentru înscrierea de membrii noi. 4. Raportul comisiunii însărcinate cu cen-zurarea raportului casierului. 5. Raportul comisiunii însărcinate cu cenzurarea rapor-tului general al comitetului. 6. Determi-narea locului, unde se va ținea adunarea generală în anul 1911. 7. Alegerea co-mitetului pe un nou period de 3 ani. 8. Ale-gerea unei comisiuni de 3 membri pentru verificarea sumariului din ședința a II-a. 9. Închiderea adunării.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Din lirica germană modernă.

Traduceri de Valentin Bude.

Ostașu 'n agonie.

(După Liliencron).

În lanul galben, printre maci,
Un biet ostaș rănit se sbate
De două zile, două nopți,
Căci rănile i-s nelegate.

De friguri, sete chinuit,
C'un gemăt capul și-l ridică,
Se uită 'n depărtări, apoi
Indurerat pe spice pică.

Văzu în zare satul lui,
Aude șfichiuit de coase:
»Moșie scumpă, bun rămas,
De-acu-s al morții nemiloase!»

Rugăciunea unei fete.

(După Agnes Miegel).

O Doamne, aibi pe dragul meu în pază!
În viața-mi tristă el mi-i caldă rază.

Isuse, înălța-voi mii și sute
De rugi, dar adă-mi-l să mă sărute.

Auzi-mi, Doamne, glasul de fecioară:
De umblă după alta, fă să moară!

România pentru Bănățeni*).

Cine dă, lui își dă.

O poveste de demult:

La curtea unei femei bogate venia foarte des un cerșetor, care, după ce-și primia milostenia, zicea, în loc de mulțămire: »Cine dă, lui își dă: cine face, lui își face... Stăpâna casei îl auzi în câte-va rânduri; vorbele lui i-se părură prea în-drășnețe. Se hotărî să scape de el și-i puse otravă într'o pâine. Casa cerșetorului era într'un sat cam departe. Bietul om porni cu pâinea în traistă și, ca să scur-teze drumul, o luă peste dealuri, pe o po-tecă lăturalnică. La marginea unei păduri dete peste un tânăr, aproape desbrăcat,

*) Din publicația Ligei culturale apărută sub acest titlu, care se vinde în favorul inundațiilor din Bănat.

plângând. Tălharii îi luaseră tot; pe vizi-tiu îl omorâseră, iar el rătăcise toată noap-tea și acum muria de foame. Cerșetorul scoase pâinea din traistă și, fiindcă era milos, i-o dete toată. Tânărul măncă și rămase mort pe loc, pe când mama lui—femeia bogată — îl aștepta cu bucurie, cu daruri și cu masa 'ntinsă, să se 'n-toarcă dela învățătură, din țări depărtate...

Și ast-fel vorbele creștinului își gă-siră talmăcirea îndată. Ele sunt bune și azi pentru dușmanii, cari văd cu ochi răi, că Românii se ajută la vreme de nevole.

Ioan A. Basarabescu.

Curcubeul.

Când Cel Atotputernic, în dreapta Sa

mânie,
A vrut să pedepsească a omului trufie,
Și-a coperit pământul cu-a Mărilor talazuri,
Induioșat de ruga a mii și mii de glasuri,
El înălță pe ceruri un mândru curcubeu,
Zicând lumii uimite: »Acesta-i semnul meu!»

Atunci nori și talazuri s'au risipit ca visul,
Pe bolta 'ntunecată a renăscut surâsul,
Și lumea, deșteptată din groaznicul haos,
Întrevăzu iertarea în cercul luminos.

De-atunci trecut-au veacuri cum trec de iute ceasuri,
Și 'n lume, când urgia își poart' a sale pasuri,
Știut e din 'nainte, că veșnic nu e răul,
Că, după grea furtună, se arată curcubeul.

(Dintr'o mai veche poemă a autorului).

N. Gane.

Intr'un colț de biserică...)

Toți s'au dus; — cari au murit, cari s'au împrăștiaț, pe unde norocul sau nenorocul i-au mănăț. Și odată cu stăpânii și viața de pe moșie s'a stins. Casele și-au pătat părțile de pecingenea ruinii; pe scări s'a prins mușchii; lângă temelie cresc ciupercile; în geamuri bate, a pus-tiu degetele moi ale vântului călător. Din năuntru nimeni nu răspunde!

Mai la o parte, în marginea livezii, bisericuța, unde se închinau ai casei, se macină în uitare. Dranița acoperișului s'a desfăcut, bucățile au zburat departe și au căzut apoi, la pământ, ca niște paseri ră-nite. Crucea s-a plecat într'o parte, apă-sând par-că și clopotnița supt greutatea

*) „Din lumea celor cari nu cuvântă.“

O instituțiune folositoare.

Cu o adevărată bucurie vedem întrodându-se și la noi Români în timpul din urmă mai cu samă un lucru cu adevărat bun și frumos, o instituțiune salutară — carea în biserica apuseană deja de mult e introdusă — adică misiunile populare. Cei-tim totodată prin ziare și aceea, că multe misiuni sunt conduse de părintele monach bazilitan Leon Man, un orator în adevăratul înțeles al cuvântului; așa a condus numitul misiunile în Feneșul sășesc, apoi la Rusaliile trecute în Sieu-Odorheiu (tractul Betleaului) cari au succes strălucit și au fost o adevărată premenire sufletească pentru poporul din Odorheiu și jur; o dovadă despre hărnicia părintelui sufletec Gregoriu Rus — care într'adevăr, putem zice, că e păstor adevărat și nu năimit al turmei sale cuvântătoare!

S'a accentuat în repetite rânduri în ziarele noastre, că în biserica noastră — fie greco-catolică, fie gr. orientală — se predică atât de rar... Nu pot zice și nu mă pot prinde tare, că n-ar fi adevărat ceea-ce se scrie. Atâta însă pot zice cu toată siguranța, că pentru unii sau alții preoți cam neglijenți în ce privește datorița de a predica, nu se poate pune sub critică o preoțime întreagă! E adevărat, că sinoadele bisericesti obligă preoțimea să predice în biserică cuvântul lui Dumnezeu în toate duminicile și sărbătorile regulat, adăugând totodată și aceea, că acel preot, care în timp de 3 luni ar neglija datorița de a vesti cuvântul lui Dumnezeu, să fie suspendat din oficiu preoțesc. Și dacă unii sau alții au predicat rar până acuma, poate au făcut-o aceasta din cauză că timpul recerut pentru prepararea la predicat l-au folosit de cele mai multe ori pentru agonisirea celor necesare la susținerea lor și a familiei lor număroase, — fiind împrejurările de traiu vitreg!... Dar vor fi și de acela, cari din lene nu predică, aceștia cu tot dreptul vor trebui să-și însemne în minte cuvintele s-tlui apostol Pavel «vai mie de cumva nu voi propovădui!»

Chiar și decumva preoții ar predica în toată Duminica și sărbătoarea (ceea-ce ar fi foarte de laudat), nu se poate trage la îndoielă folosul misiunilor populare. Un preot conștientos în oficiul lui, va fi cu toată grija față de turma încredințată lui spre păstorie; va zbirui patimile și păcatele incubate între poporeni săi și va arăta calea ce duce spre perfecțiunea creștinească și spre mântuire. Cu toate acestea însă vedem prea bine, că de multe ori cuvântul lui Dumnezeu, rostic cu vervă cât de oratorică și de cătră un preot cât de moral, întâmpină urechi surde! E destul, ca preotul să și reclame de ex. un lucru înstrăinat pe cale judecătorească sau să pretindă repararea unei pagube făcute cu gând rău din partea oarecărui parohian de n'are alt modru, etc., și iată, că doi trei sau mai mulți poporeni poate nici biserica din satul lor nu o mai calcă, necum să le trebuiască predica.

Vine acuma în sat un preot zeios, orator bun și conduce misiuni, la cari iau parte mai mulți preoți. Vin la acelea și acei poporeni, cari poate nici n'au vrut să vadă pe popa lor în ochi. Oratorul misiunilor vorbește despre multe păcate și patimi, atinge poate și pe dușmanii preotului, iar aceia sub impresiunea predicii își trag seama și meditează în

inima lor cam așa: «uite, eu gândeam că numai popa nost vorbește așa, ca să ne spârșe, dar iată, că și alții vorbesc la fel cu popa de la noi — tot nu a fost bine ce am făcut...» Și oamenii rătașiți de mai înainte vin la cale, ba de multe ori devin model de creștini! Deci cu tot dreptul se poate zice, că misiunile sunt o instituțiune salutară, care ridică pe cei căzuți, întărește pe cei slabi, împrăștie zăzaniile și dușmaniile dintre oameni, — cu un cuvânt misiunile sunt un mijloc foarte potrivit pentru moralizarea poporului și conservarea credinței, fără de care — adică fără de credință — zic cu toată hotărârea nu există adevărată moralitate creștinească! Nu se poate nega, că solemnitățile cu cari sunt împreunate misiunile populare, produc o impresiune adâncă asupra poporului credincios. Greșesc foarte aceia, cari zic, că misiunile sunt foc de paie, care se aprinde ușor, arde câtva timp, și apoi se stingă de grabă. Efectul unei misiuni ține, după ză mai mult de cât s'ar crede. Să nu se uite însă, că precum ori ce foc cât de mare, dacă nu pui în el lemne se stingă dela o vreme așa și focul — să zică așa — al misiunilor se va stingea de cumva nu se va alimenta de cătră preot, adică de nu va fi preotul cu toată grija, ca prin predici bine studiate și predăte să se păstreze, ba înmulțească chiar simțimentele creștinești din inimile parohienilor săi!

A zis un părinte de demult al bisericii apusene (Pontif. Piu V.) nește cuvinte adevărate, că de ar fi confesari destoinici, s'ar renoi, s'ar schimba întreagă creștinătatea (Dentur idonei confessarii, ecce omnium Christianorum plena reformatio). Și în ziua de azi cred că nu greșesc, când zic că de am avea preoți misionari, cum au multe popoare, de am avea călugări zeloși cari se conducă misiunile, s'ar ușura mult deregătoria preoților întru moralizarea poporului și poporul nostru românesc și a'tcum cu simț de moralitate și credincios, ar fi model între alte popoare!

De pe Sieu.

Afaceri școlare.

— Ancheta școlară dela Arad. —

Precum știm, noul plan de învățământ edat în timpul din urmă din partea consistorului arhidieceșan a fost aprobat din partea congresului bisericesc, dar nu și din partea ministrului de culte și instrucțiune publică: Ioan Zichy.

Pe ziua de 14 Iulie n., s'a intrunit din nou ancheta școlară, în Arad, cu scop de a statori un nou plan de învățământ pentru școalele române gr. or. din patrie.

... Era de prevăzut, că planul nou de învățământ edat mai pe urmă de Consistorul metropolitan, pe seama școalelor primare, nu va fi încuviințat de ministrul cultelor, din cauză, că acel plan de învățământ este defectuos și ca fond și ca formă. Învățătorii gr. or. primindu-l prin luna Februarie și Martie 1910 — fără a-i cunoaște barem în parte cuprinsul lui — l'au introdus în școală așa zis militărește. Cu cât te aprofundezi mai mult în tainele acelui plan de învățământ, cu atât mai mult te convingi de superficialitatea,

cu care a fost lucrat acel plan. Deja la pagina 6 și 7, unde este grupat materialul din religiune pentru anul al II-lea și al III-lea de școală, îți face impresia, că acei băieți de școală, cari i-au dat viață sunt profesori-cateheți, căci numai așa ne putem explica aglomerarea cea mare cu material din acel studiu.

Toți aceia, cari sunt puși în serviciul școalelor populare, au ajuns la dure-roasa convingere, că din materialul schițat acolo, din studiul religiunii, abia jumătate se poate pertracta cu succes în decursul unui an școlar, din cauză, că planul de oare este îngreunat binisor cu studiul limbii maghiare. Tot în acel plan de învățământ găsim pentru anul al VI-lea de școală, material, care în mare parte este mai potrivit pentru seminarii, ear nu pentru școalele primare. Cetim apoi la pagina 20: «Zicăli maghiare și legende». Va fi vrut să zică, «istorioare maghiare» etc. Întâlnim apoi la pagina 22 tot la studiul limbii maghiare: «Zicăli populare și istorice. Acestea te fac a crede, că membrii cari au statorit acel plan de învățământ, se luptă cu greutate în începutul limbii românești și că sunt seduși de duplicitatea terminilor și conceptelor. Pe pagina 23 găsim următoarele: «Cunoașterea particularității, acustice și morfologice limbii maghiare» etc. Te miri că nu a zis: «cunoașterea vibrațiunii ori clăpelor, sau disonanței limbii maghiare». Nu mai cităm din aceste greșeli, căci nu este aci locul pentru a le înșira pe toate. Cetitorul nepreocupat și din acest mic extras se poate convinge despre ușurătatea cu care a fost lucrat acel plan de învățământ. Tocmai de aceea am scos în relief aceste neajunsuri de fond și formă, pentru ca cei 9 bărbați de școală, întruniți în 14 Iulie n. la Arad să încungiere barem în viitorul plan de învățământ astfel de monstruoșități limbistice.

Învățătorii școalelor populare au lipsă de un plan de învățământ bine rotunzit de o grupare înțeleaptă a materialului în toate obiectele de învățământ, ca astfel fiitorul plan de învățământ să fie prezentat învățătorilor ca un adevărat giuvaer didactic.

... Ori cât de bune ar fi fost intențiunile consistorului metropolitan, când a însărcinat mai mulți bărbați de carte cu statorirea acelui plan de învățământ — aflu, din parte-mi greșită cea procedură.

Ar fi fost — de sigur — mai norocos momentul, când pentru statorirea acelui plan de învățământ s'ar fi ales numai doi bărbați de specialitate.

Timpul cel mai scurt va trebui să ne prezinte noua creațiune a celor întruniți la ancheta școlară din Arad.

Ghimbașanu.

ȘTIRI.

— 22 Iulie v.

Pentru inundații din Bănat au mai contribuit cu oferte la ziarul nostru dnii: Emil German și Georgiu și O. Macaveiu câte 1 coroană, și mai mulți credincioși din Turdașul rom. 2 coroane 60 fl., Ioan Vățășan, director școl. penz. Brașov 2 cor., George Șerbar, proprietar, Brașov, 10 coroane.

Sfințire și instalare. Alesul capelan pentru parochia dela biserica gr. or. a «S-tei Adormiri» din Brașovul vechiu d-l Petru Debu a fost sfințit întru presbiter Mercuri în 14/27 Iulie a. c. prin Escel. Sa I. P. Sfințitul domn arhiepiscop și metropolit Ioan Mețian. Instalarea numitului domn capelan se va îndeplini prin d-nul administrator protopresbiterial prot. Ioan Hamza, Duminică în 25 Iulie (7 August) a. c.

Corul mixt al bisericii de pe Tocile (Brașov) va întreprinde vara aceasta câteva excursiuni prin satele din țara Bârsei cu scopul de-a cânta în respectivele biserici Sf. Liturghie și a da câte un concert. Prima excursiune se va face acum Duminică în frunțașă comună Râșnov. Coriștele și coriștii, vre o 50 persoane, vor e-secuta Duminică la orele 9 sub conducerea d-lui dirigent G. Mercheșan, răspunsurile la sf. Liturghie în frumoasa biserică din Râșnov, iar după amiază va urma concertul în sala cea mare a biroului comunal cu următorul program:

1. T. Popovici: »Sfânt e Domnul Sa-vaot«;
- 2) Gr. Muzicescu: »Imnosul Paștilor«;
- 3) Declamațiuni;
- 4) Băjenaru-Pitești: »Ce telegeni Codrule«;
- 5) G. Dima: »Mândruțică de de mult«;
- 6) G. Mercheșan: »Cucule peană galbenă«;
- 7) Gr. Muzicescu »Stăncuța«;
- 8) Declamațiuni;
- 9) N. Ganea »Luceafărul sării«;
- 10) F. Mendelsohn: »Cântecul Ciocărliei«;
- 11) D. G. Kiriak: »Străină pe lume«;
- 12) T. Teodorescu: »Românașului îi place«.

Invitări speciale nu se fac. La acest concert se invită cu toată dragostea frățească toți Românii din Râșnov și satele învecinate.

A doua excursiune se face de S-ta Marie în Feldioara cu concursul fanfarei românești.

Dorim excursioniștilor noștri multe succese.

O scenă caracteristică. Din Budapesta ni-se scrie: În legătură cu tratativele pentru împăcarea româno-maghiară se discută în cercurile românești următoarea scenă caracteristică:

Poetul Octavian Goga a vizitat Marți pe I. P. S. Sa metropolitul Mețianu, unde a apărut și vicarul Mangra.

Acesta a salutată pe I. P. S. Sa fără a băga de seamă pe Goga.

— »Cred, că vă cunoașteți—interveni metropolitul.

— De cât-va timp nu ne mai cunoaștem, răspunse Mangra.

— Pardon, replică Goga, de cât-va timp am început să ne cunoaștem.

— Tablou — fără comentari!

ei. Ușa zăvorâtă nu dă pas nimăru să calce pragul. Dar prin ferestrele sparte ploaia și viscolul se năpustesc cu suerături, cu hohote nebune, clătănând policandru din mijloc. Catapiteasma geme supt loviturile lor; zăgrăveala sfinților se șterge; auriturile se fărâmițesc, ca miezul uscat de pâne.

Nu mai într'un colț, a rămas, neatinșă, atârnată acolo sus, de cătră mâni smerite, o iconiță: Maica Domnului cu Isus în brațe. Pe fereastra din față soarele pătrunde, în zilele frumoase și chipul Sf. Marii par-că trăește și buzele copilului pare că zimbesc.

Dar vremea nu cruță nici pe aceasta din urmă fereastră: geamurile cad, ploaia bate până în colțul ce adăpostește icoana, iar pe fața Maicei Domnului picăturile de ploaie se scurg, ca niște lacrimi, deasupra părului bălaur al copilului nevinovat.

Și atunci, singura scântee de viață din acest lăcaș al uitării, un palanjen, s'a scoborât încet-încet, din ungherul întunecat, și a început să-și țese, răbdător, pânza de jur împrejurul iconiței, până-ce a acoperit-o. Și când bătea soarele pânza părea o broderie măiastră de aur; iar când ploaia, se păreau mărghitară cusute pe ea. Iar, une-ori, când adieri desmierdătoare

atingeau țesătura străvezie, părea, că însă-și răsuflarea caldă a copilului o sălta ușor.

Em. Gârleanu.

Vecinul nostru Hudri.

— Urmare și sfârșit —

Sămbăta Hudri mergea totdeauna la oraș. E târg de săptămână, și el nici odată nu poate lipsi, deși nu târgește nimica. Da-i place să se poarte gătit printre oameni, să-i dea străinii binețe, crezându-l vr'un dascăl ori vr'un diac dela biserică. Ii place lui să-și poarte nasul sus, printre mulțimea aceea de oameni.

Un străin, care l'ar cunoaște așa mai în fugă, ar crede că-l un smintit în toată forma. Dar nu-i. Toate patimile omenestii le are: clevețitor, mănios, pizmătareț, cu nasu'n vânt și mai pre sus de toate lenes.

De multe ori femeia sa spunea: »Pe Hudri să-l fi făcut Dumnezeu un boer, și tot își mânca bogăția. Dar așa l'a făcut om sărac și mi-a mâncat viața mea și a copililor.«

Muria biata femeie de necaz și de rușine, când vedea pe alții și mai săraci decât ea, cum o duc de bine, ce rânduală

e la casa lor, cum le sporește câștigul din an în an. Da'n urmă s'a liniștit și s'a mulțumit. Este o lege neînfrântă în lumea asta: Dacă te bat o viață întreagă năcazurile, te deprinzi cu ele ca altul cu petrecerile. Numai cât nici o rază de lumină nu îți se mai zărește, ci ochii tăi văd mereu într'o negură adâncă.

De vr'o trei ani s'a întâmplat însă în viața lui Hudri ceva deosebit. Murise primarul cel vechi, și era vorba să se aleagă altul. La gândul c'ar putea fi el ales, lui Hudri i se punea la inimă când un caer de flacăra, când un stoi de ghiață. N'auzise pe nimeni vorbind de așa ceva, dar lui, cu cât se apropia alegerea, i se părea tot mai mult că oamenii numai la el se gândesc, numai de el vorbesc. Și cu o zi înainte de alegea Hudri era convins că el va fi primar. Era așa de sigur de una ca asta, încât s'ar fi băgat mâna în foc.

Și'n gândul lui văzu de-odată cinstea mare văzu toate lucrurile care avea să le îndeplinească. Iși luă băta, hotărât pentru un gând, și porni la oraș. Dintr'o prăvălie în calitate de nou primar, târgui un rând de strae nemțești, se îmbracă și porni, Sămbătă sara spre casă. Că Sămbătă sara, oamenii mai stau pe la poartă, mai povestesc. Și cum Duminica era alegere de primar, eșiră pe la porțițe și mai mulți.

Și iată numai că zăresc un domn drumet, cum se îndreaptă spre casa lui Hudri. Cine să fie? Ce să caute? Dar până să-și răspundă sătenii, străinul se vâri în curte, și numai decât se sparse un hămăit mănios de căne, ș'o larmă mare se porni din curtea lui Hudri.

Oamenii aleargă să vadă ce-i, și care le fu mirarea când văzură pe Hudri cu hainele cele nemțești rupte de cănele lui.

De trei ani se scurse întâmplarea aceasta, dar astăzi e plin satul și împrejmuirea de vorba: «Să nu te latre căni ca pe Hudri», de câte ori un copil ori un om mare vrea să facă ceva din mândrie, ceva ce nu i se șade.

Și de-atunci Hudri e mort pentru sat, numai pilda despre el e vie. De-atunci Hudri n'a mai eșit pe uliță, n'a mai fost la biserică, nu se mai ceartă cu femeia. Ci îmbrănește repede, și copiii din vecini privesc prin gardul de nuele și-l văd în curte, îl văd în grădină, tot mai mic, tot mai adunat, tot mai alb la păr.

I. Agărbiceanu

Din părțile Reghinului ni-se scrie: Serbările culturale ale fondului de teatru român, cari au curmat deocamdată și hăr-tuile pentru alegeri, vor mai avea și alte continuări de bine pentru înălțarea suflutească a tînutului acestuia întreg. In 18 Sept. n. 1910 însuși Esc. Sa Metropolitu-l Dr. Victor Mihalyi dela Blaj va consacra his. gr. cat. din frunțașă comună Ho-dac, petrecând din acel prilej și în orașul Reghin. Bucuria generală e mare și pre-gătirile deja și-au luat începutul. — E.

Consiliul comunal al orașului Brașov va ținea Sămbătă în 6 August o ședință având la ordinea zilei alegerea senatorului al IV-lea și ocuparea posturilor, cari ar deveni vacante prin această alegere.

Necrolog. Zdrobiți de adâncă durere suflutească aducem la cunoștință, că iubi-tul nostru fiu, tată, ginere și cumnat *Stefan Mariș*, paroh gr. cat. în Șutu după un morb greu și îndelungat, în etate de 39 ani și 14 ani ai preoției, împărțășit cu Sfintele taine ale muribunzilor, și-a dat nobilul său suflot în mâinile Creatorului în 1 August 1910 la 5½ oare dimineața. O-sămintele lui s'au așezat spre vecinică odihnă în cimitierul parohial gr. cat. din Șutu în 3 August 1910 la 1 oară după amiază, Odihnească cu dreptii!

Șutu, la 2 August n. 1910. Văduva Aurelia Maior, ca soacră. Lucreția măr. Viciu, Vasile, Emil, Valeria și Amalia ca cumnați și cumnate. Ștefania ca fiică. Pa-raschiva Mariș ca mamă. Maria, Ioan, Va-sile, Dionisie și Teodor cu soțiile, fiii și fiicele lor, ca frați, soră, nepoți și nepoate.

Expoziție de poame în Răhău. Cu con-siderare la recolta relativ bună a poame-lor din anul acesta, comitetul central al »Reuniunii române agricole sibieni« va aranja în toamna anului de față o expo-ziție de poame, struguri și a derivatelor lor în comuna frunțașă Răhău. În scopul acesta comitetul reuniunii a adresat primăriei comunale un act oficios, în care se arată marea importanță a acestei expoziții.

Revocare. Comitetul despărțământu-lui Turda al »Asociațiunii« ne avizează, că revenind asupra hotărârii sale, prin care fixează ziua adunării generale pe 14 Aug., o revoacă, din cauză că acest ter-min cade deja în postul Stei-Mării. Adu-narea deci nu se va ținea în ziua sus amintită, ci mai târziu.

Tinerimea universitară română din Bran invită la petrecerea de vară ce se va aranja Marți în 9 August, (27 Iulie) a. c. în seara Sf. M. Pantelimon în sala »Hotelului Bran«. Venitul curat este destinat pentru mărirea fondului de înfrumșetare din Bran.

Mulțumită. Nefiindu-mi posibil a mul-țami personal tuturor aceluora, cari la ne-asteptata moarte, cum și după înmormân-tarea mult iubitei mele soții Florica, au binevoit a-mi arăta sincerile compătămiri și ași exprima adâncile lor condolențe prin telegrame, epistole și verbal, voind prin aceasta a-mi alina doliul, durerea și sufe-rințele, și a mă mângăia cât se poate pen-tru pierderea ireparabilă și lovitura repen-tină mult simțită, mă grăbesc pe aceasta cale a-le exprima profunda mea mulțămire și recunoștință, în special:

În prima linie prea onoratului domn protopop Sergiu Medean pentru înțeleapta conducere a serviciului ceremonial de în-gropăciune, săvârșită în biserica noastră gr. or. de aici, cum și pentru frumoasa și adânc simțitoarea predică funebrală de pe amvon; apoi domnilor preoți: Avram David de aici, Andrei Ludu din Lan-crăm, Ioan Floca și Nicolae Cărpinișan din Răhău pentru asistența la serviciul di-vin religios de îngropăciune, d-nului Ioan Pavel învățător din loc, ca conducător al corului și membrilor ce fac parte din acest cor, dând spre laudă răspunsurile de cântări la tot serviciul de îngropăciune, onoratei episcopii și comitetului parohial din comuna mea natală Răhău, cari au participat în corpore la îngropăciune și au depus și o cunună frumoasă pe sieriul binefăcătoarei bisericii lor de acolo, insti-tutului de credit »Sebeșana« în frunte cu domnul diriginte Dr. Ioan Elekes, cari a-semenea au depus o cunună frumoasă pe sarcofagul soției răposate a președintelui direcțiunii al acestui institut; în fine tutu-ror rudeniilor, amicilor și cunoscuților

cum și celorlalți stimați domni și doamne de alte confesiuni din Sebeș și din alte locuri, cari au ostenit și au participat la îngropăciune, dându-i cinstea cea mai de pe urmă răposatei mele soții și prin ace-sta a-și manifesta simpatia umană și be-nevolă față de mine. — Ioan Oncescu no-tar cer. pens.

Banda hoților din Satulung.

Am amintit în N-rul trecut al foii noastre, că vom reveni cu amănunte la afacerea faimoasei bande de hoți desco-perită decurând în Satulung.

Dumnezeu știe de câți ani de zile își continua această bandă spargerile și furturile în dragă voce și nimeni n'a putut descoperi făptuitorii. Nu este sătean român, care să nu fi fost păgubit și despoiat de averea sa, de bucate, nutreț, haine, mo-bile și scule economice, astfel, că lucrurile aflate de jendarmi numai la șeful bandei, ciangăul Szabó András, abia sau putut în-cărca pe 12 cară, iar dela ceilalți com-plici zilnic se scoate la iveală câte-un car două de marfă furată.

Cele descoperite până acum se urcă la un preț considerabil de 30—40 mii co-roane, iar marfa vândută deja de atâția ani încă se poate socoti cam pe atâta.

Nu demult locuința dlui Dr. Popea a fost despoiată cu desăvârșire de tot mo-biliarul, hainele, covoarele, argintăria până și icoanele de pe pereți, o avere de vr'o 10 mii coroane, dar când a sosit din Ro-mânia și-a aflat lăcatele în ordine. A ră-mas în nedumerire căci ușile erau încuiate dar casa despoiată de tot.

Trebue însă și suntem siliți a constata tristul adevăr, că administrația noastră de azi numai e de susținut, trebue organizare nouă, căci cine-o mai auzit, ca zeci de ani de-arândul o bandă de hoți cu sediul nu în pădure ci în mijlocul satului, să calce casele, să fure averea, sudoarea bie-ților cetățeni pacinici naintea ochilor jendarmariei, și zeci de ani să nu fie desco-perită? . . . Acest fapt deplorabil reoglin-dează în culori mohorâte starea abnor-mală a administrației actuale.

Un alt caz, care caracterizează refe-rințele dintre administrație și noi, este, că un biet român flămând l'o pus păcatele de-o pilit o jumătate până dela o cofărită, și jandarmii l'au bătucit cu patul puștii, până a căzut la pământ, — dar nu așa să întâmplă cu banditul ciangău, ci din contră toată chestia se prevede a se re-duce la o nefinsămătate, mai ales că fe-meia banditului, cea mai periculoasă ființă, a fost pusă pe picior liber, asemenea și niște frunțași ciangăi complici la interve-nirea avocatului ciangău nici deținuți nu au fost.

Astfel de mânuși fine are adminis-trația pentru bandiții îmbătrâniți în fapte rele și astfel de teroare cu arma, pentru aceia, cari au calicet contribuind la susți-nera statului . . .

Pe urmă li-sa înfundat, când în 25 a l. c. au spart la ciangăul Csáky Miklós, — așa se vede, că acesta încă a știut ceva, căci după spargerea casei sale imediat a și primit jandarmăria epistola anonimă, care arăta pe Szabó András ca șeful unei bande temerare de furi.

Când au ajuns jandarmii la casa lui Szabó se facă percheziție, au aflat ușile închise. Aducând lăcătușul, care deschise ușa, se observă, că pre din lăuntru cineva stă cu spatele în ușă.

Era femeia vătavului Pana, care se îmbrăca foarte des în haine de bărbat și-și pune perucă reușită pe cap; — ast-fel s'a tradat secretul, și gendarmăria a dat peste ascunzătorii hoților: casa lui Szabó, constatătoare din trei odăi mari, toate mobilate și aranjate cu o bogătate de frumuseți, covoare scumpe, și mibile frumoase. Făcându-se percheziție, se află ușa secretă sub pat, care deschidea o odaie lungă fără ferestri, zidită dealungul päre-telui salvator (tüzfal), aceasta era tixită de lucruri furate.

În fine s'a găsit în șopru de lemne o altă intrare, la o suterană din curtea vătavului, o boltitură spațioasă în care era un magazin bogat de lucruri fu-rate. Burdufuri cu brânză, slăniși, mobile, derne, haine de tot soiul, o grămadă de chieși false, niște topoare lungi în coadă, alta era cu sânge ruginit pe el, fți spu-neau multe sinistre lucruri.

Acest magazin de bunuri furate pă-rea o expoziție întreagă, numai vagon de tren nu era acolo — dar altceva nimic nu lipsia. Hainele bietilor români, pernele bietelor femei, țesăturile și lucrurile lor toate erau aici expuse.

Aici erau și lucrurile răpite dela Dr. Barcsai, pentru cari o biată servitoare a fost fără vină maltrată de jandarmi.

Urmărirea decurge, forurile compe-tente și jandarmăria însă n'ue prea agilă, și nu așa se poartă ca de regulă cu ro-mânii, ci foarte indulgent. Oare să fi fost români făptuitorii, ar putea sta în liber-tate ca femeia vătavului? Și se cade să-i lase liberi un moment măcar pe aceia, cari încă nu se știe de ce crime au mai putut fi capabili.

Pretindem în interesul celor păgubiți ca să se aplice legea cu toată severitatea, căci se perde morala întregului popor. Până acum nu s'a pierdut la noi, și aceasta avem de a mulțami bravilor noștri preoți, cari prin cuvântul sfintei Evanghelii au luminat și cultivat suflul poporului nostru, și cu toată plăcerea înregistrăm, că în banda ciangăului Szabó nici un român nu 'e implicat.

Onoare poporului românesc și preo-ților din Săcele, și rușine bandiților măr-savi și ocrotitorilor lor.

Noia.

ULTIME ȘTIRI.

La chestia împăcării.

Budapesta, 4 August. Ziarul »Az Est« de azi 4 August c. publică o convorbire cu vicarul Mangra. Acesta a spus între altele:

Am fost împreună cu mitropo-litul Mețianu dela sosirea lui la Bu-dapesta și am avut prilejul să aflu câte ceva. *E fapt că mitropolitul a pre-dat primului ministru și minis-trului cultelor un memoriu.* Acest memoriu, excelența sa mitropolitul o accentuiază în mod public, cuprinde părerea sa particulară. Mitropolitul ar privi cu satisfacție restabilirea armo-niei, și din partea sa își va da toată osteneala în interesul acestei cauze. Dacă aceste străduințe își vor ajunge scopul nu se poate prevedea. Nu e destul pentru aceasta numai bună-voință, e nevoie și de succese con-crete, și dacă guvernul nu va arăta numai bunăvoință ci și altceva, atunci pacea va fi restabilă. La întrebarea ce înțelege sub »altceva« vicarul nu a răspuns. El a delarat apoi că până acum nu s'a făcut decât un schimb de idei, acțiunea va începe abia la toamnă.

Budapesta, 4 August. Metropolitu-l Mețianu a declarat coresponden-tului ziarului »Adevărul« cu privire la »chestiunea împăcării« următoarele:

Pentru moment nu poate fi vor-ba de cât de pregătiri pentru ase-menea tratative. Asupra situației la-crurilor nu mă pot pronunța de o camdată, pentru a nu împiedeca desfășurarea normală a evenimentelor.

Mitropolitul Mețianu și-a expri-mat apoi părerea, că acum a sosit momentul pentru aceste tratative și nu a stat un moment la îndoială pentru a se decide să conlucreze la marea cauză a împăcării.

Vărsări de ape.

Săptămâna trecută s'au întâmplat în toate părțile Europei groaznice vărsări de ape, cari au pricinuit mari pagube. Chipul de mai sus ne arată o stradă dintr'un oraș al Tirolului, în care apa s'a ridicat la o înălțime aproape de un metru.

I. Sabadeanu, Str. Porții Nr. 10.

Primul și cel mai vechi magazin de încălțăminte cu BOGATUL asortiment de ghete bărbătești, dame, copii. Pantofi de casă. Galoși. Șoșoni. — Specialități de Tennis, de Munte, Vânătoare. Sandale Kneip și cu curele, Gamașeu (Jambiere). — Pantofi de Drill (pânză) dela 80 cr. în sus. — Cisme de călărie și vânătoare.

„Advocatul poporal“.

Sub titlul acesta a apărut în tipografia ziarului „Românul“ din Cleveland (America) o lucrare foarte folositoare, un îndreptar pentru popor, de harnicul avocat *Dr. Dionisie Moldovan*. Lucrarea aceasta, a cărei lipsă de mult timp se simțea la noi, e dedicată marelui mecenat Vasile de Stroescu și e menită să fie un bun și sincer sfătuitor al poporului nostru, datat să trăiască tot numai în procese. Cine va citi această carte — scrisă pe înțelesul poporului — va ști cari ne sunt drepturile și cari ne sunt datorințele noastre ca cetățeni maghiari și prin aceasta mult își va ușura traiul greu din ziua de azi.

Autorul tratează în ordine sistematică legea industrială, dreptul obligatoric, cărțile funduare și intabularile, testamentul, afacerile cambiale și procesele, legile muncitorilor din America și încheie cu exemple din viața de toate zilele.

Fiecare Român al nostru ar trebui să aibă la casa lui această carte folositoare, care îi poate fi o bună armă de apărare contra unor organe cari în credința că Românul nostru băjbaie încă tot în întunec, îi pune lui în spate toate sarcinile și tot pe el îl despoaie mai mult decât pe alții. O bună dovadă că cartea aceasta nu e ceva de toate zilele, e faptul, că la apariția ei deja s'a făcut un *rămășag de 500 cor.* între un Ungur din America și între autor, că în decurs de 2 luni dela apariția cărții nu se vor vinde din ea 3000 exemplare. Spre știre și conformare!

Și acum cităm din prefața acestei lucrări părțile, în cari autorul ne spune ce l-a îndemnat să dea la lumină această lucrare:

Viața de toate zilele mi-a dat prilej a vedea, că unul din cele mai însemnate motive a multor năcazi este, că mai ales poporeni noștri în mare parte nu au nici închipuire despre drepturile și datorințele lor. Din pricina aceasta se trag apoi multe, foarte multe procese, execuții, și licitațiuni, cari ar fi putut rămânea nefăcute, — dacă pricinași îndată la început ar fi știut că au drept, sau nu au drept; prin urmare să înceapă proces sau să nu înceapă?

Durere, cei chemați nu sunt conduși toți de gândul a feri de spese zadarnice pe cel care voințe a începe calea judecătii. — Multe, foarte multe cazuri am văzut unde nefericirea familiilor întregi s'ar fi putut înconjura, dacă acela cui i-a fost datorința, la început ar fi spus părătorului: nu te băga în judecată, că nu vei câștiga. Durere însă în multe cazuri oameni fără conștiință îndeamnă și bagă oameni în procese; iar oamenii fiind fără judecată proprie ascultă de rău și se bagă.

Cum putem înconjura urmările rele a sfaturilor rele? După părerea mea, mai întâi în chipul acela, dacă deșteptăm poporul nostru și îi arătăm drepturile și datorințele sale; în chipul acesta cel care are minte, știind drepturile sale, le știe și apăra; dară știe și aceea, că precum el își apăra drepturile sale, așa le va apăra și altul, deci va respecta drepturile altora.

Pe toți, cari cetii rândurile de față vă rog și ca om, care multe pățanii triste străine am văzut, și ca binevoitor vă îndrumez: Nu vă bagați în procese fără rost și nici odată nu începeți proces cu scopul de a face altuia năcaz din motivul că vreți să îi arătați lui!

Procesele nici odată să nu le priviți de mijloace de răsunare, ci de mijloace, de a vă apăra drepturile voastre. *Atăcate.*

Un om de simț bun nu este nici răz-bunător, nici pizmaș; iar un om pizmaș și răz-bunător nu este om de simț bun.

Datorința fiecărui cetățean este a-și întocmi viața într'un chip, ca drepturile sale să nu le lase vătămate de nimenea, dară nici el să nu vătome drepturile nimănui.

Spre a contribui cât de cât la munca grea a luminării poporului nostru pentru al cărui bine și deșteptare lucră, toți în felul lor, am scris cartea de față cu scopul să dau în mâna iubitorilor mei frați de sânge o carte, prin care pot fi călăuziți în afacerile de toate zilele atât în țara veche cât și aceea în America.

Bine înțeles; să nu creadă cine-va, că prin cetirea cărții de față cetitorul va ajunge — avocat gata; scopul cărții, firește este numai a deschide ochii fiecăruia, ca fiecare cetitor să-și poată face însuși judecata înainte că oare are drept sau nu are drept, în careva pricină; — prin urmare dela început să se poată feri de răul, care urmează după pasul începător greșit. Pasul acesta începător greșit voiesc eu a-l împiedeca să fie greșit, de oare ce tot răul de regulă dela începutul lucrului este rău.

Când se incurcă odată itele, apoi numai om de chemare, care anume cu acestea se ocupă, adică numai avocatul le mai poate descurca; firește nu fără plată. Din motivul spuselor mai sus, am descris aici, mai ales lucruri, cari după vederea mea sunt mai însemnate și mai de trebuință pentru oamenii noștri, nizuindu-mă a descrie toate lucrurile acestea într'un mod ca să poată înțelege fiecare rostul scriselor.

Ajunsu-mi-am ținta la încercarea primă? Las judecătii cetitorilor mei, cărora la tot cazul le voi fi foarte mulțumitor, dacă ori cine îmi scrie părerea sa. La facerea judecătii rog însă pe toți ca să privească cartea aceasta cu aceeași dragoste, care m'a condus pe mine, când am scris-o și am dat-o în folosința iubitorilor mei frați, a căror frate mă țin și eu. Firea ome-nească este atare de toți suntem greșitori, deci și eu bucuross admit, că și cartea mea va avea scăderi, cu atât mai vărtos, de oarece precum știu, aceasta este în limba românească întâia lucrare în felul ei; — timpul va arăta îndreptările, cari vor fi de lipsă.

Din lucrări streine am preluat partea despre cartea funduare și partea despre testamente, cari sunt extrase (corăspunzătoare scopului) din cărțile aparute în edițiunea „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român în Sibiu“ sub titlul: *„Despre cartea funduare“* și *„Despre testament“*, ambele scrise de cunoscutul și mult prețuitul avocat *Dr. Valer Moldovan în Turda.* — Cine se interesează mai de-a măruntul de cărticicile acestor, cari din parte-mi le recomand foarte mult, cumpere-le cu bagatelul preț de 30 fl. de bucată, căci sunt unele din cele mai bune și folositoare ale bibliotecii poporale.

Pepiniera de viță de vie din Apoldul-inf.

Membrul comitetului central al „Reuniunii române agricole sibiene“, d-l învățător *Nicolae Iosif* din Aciliu, însărcinat cu inspectarea lucrărilor ce se fac la pepiniera de viță de vie, înființată de însoțirea de credit sistem Raiffeisen din Apoldul inferior, a prezentat comitetului un raport mai lung, din care reținem următoarele:

Cu ani înainte, la indemnul și stăruința „Reuniunii române agricole“, Apolzenii, oameni înțelegători fiind, au înființat în comuna lor o însoțire de credit sistem Raiffeisen. Aceasta pe lângă satisfacerea trebuințelor locale în detalii, le-au înlesnit și cumpărarea unei păduri din hotarul comunei învecinate, apoi mașini de treerat și alte unelte economice, cari toate contribuiesc la bunăstarea și înaintarea locuitorilor din Apoldul de jos.

Dirjecțiunea „Insoțirii de credit“, în fruntea căreia se află neobositul notariu *V. Moșoiu*, pătrunsă de însemnătatea pepinierii de viță, n'a stat un moment la îndoială, și a luat asupra sa sarcina înființării, punând la dispoziție capitalul de lipsă pentru ajungerea scopului.

Astfel, pepiniera a putut fi înjghebată și, pe baza concursului publicat, au angajat un vințel în persoana tânărului *N. Holerga*, care cunoscându-și chemarea cu deplină conștiințiositate, a satisfăcut așteptărilor impuse.

Dirjecțiunea „Insoțirii de credit“, a arădat dela biserică un teritoriu de un jug, foarte potrivit pentru școala de altoi de viță, a cumpărat și țărățele de lemn, trebuincioase la încolțirea viței, s'a îngrijit de regularea teritorului și a comandat (100.000) una sută de mii viță americană.

În primăvară de timpuriu, vințelului *N. Holerga* a deprins pe 20 tineri din comună la altoirea viței de vie, cu cari apoi la timpul său au putut să altoiască vița și să o așeze în lăzi. Ca local pentru încolțirea viței, a servit încăpătoreala pivniță de sub școala din loc, unde au fost așezate lăzile cu viță, în număr de vre-o 40.

După încolțire, vița a fost pusă în școala de altoi și la timpul său curățită de rădăcini, săpată, plivită, ținută în deplină curățenie și regulat stropită în contra peronosporei (părlituri).

În starea actuală, vița frumos cres-

cută și desvoltată promite a da o recoltă de 45—50% viță de clasa I. și 12—20% viță de clasa II-a.

La dorința locuitorilor, vița americană a fost altoită, în partea cea mai mare cu soiul *Goarneș*, iar o parte cu soiul *Risling alb* și numai o parte mai mică cu alte soiuri alese.

Bine ar fi, dacă în toate comunele românești, s'ar înființa astfel de însoțiri, cu ajutorul cărora, multe lucruri bune și folositoare s'ar putea făptui.

Pentru cine se lapadă de neam.

„S'a dus și pace!
— N'ai ce-i face!“

Multe roze infloresc
În grădina neamului,
Dar multe se vestejesc
În mâna străinului.

Cele flori n'ar fi de vină,
De n'ar vrea un nou stăpân;
Ele pleacă din grădină
Și se rup d'al mamei sân.

Se știe că orice floare
Are 'n lume un destin:
Să rămână până moare
Ca decor 'al mamei sân.

I. Dariu.

Convocare.

Adunarea generală a despărțământului Sătmăr-Ugocia al „Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român“ se convoacă în Lipău (Szamoslippó) pe ziua de 14 August st. n. cu următorul program:

1. La 8 oare liturgie cu sfințire de biserică, iar la 1/2 12 deschiderea adunării prin directorul despărțământului.
2. Raportul secretarului despre activitatea despărțământului.
3. Raportul cassarului despre starea cassei.
4. Esmiterea alor 3 comisii pentru cenzurarea rapoartelor 2 și 3 și pentru încassarea taxelor și înscrierea de membrii noi.
5. Eventuale propuneri.
6. Esmiterea alor 2 delegați pentru adunarea generală a „Astreii“.
7. Designarea locului ținerii adunării viitoare.
8. Alegerea noului comitet pe 3 ani.
9. Inchiderea adunării.

La această adunare, sunt invitați toți Românii de bine, cari se interesează de promovarea culturii poporului român din Sătmăr.

Din ședința comitetului despărțământului Sătmăr, ținută la Seini 14 Iulie 1910.

Dr. Vasile Lucaciu, *George Șula,*
secretar. director.

Internatul de fetițe cu școală de me-naj și de industrie casnică din Brașov.

Înștiințare pe anul școlar 1910—1911.

„Reuniunea femeilor române din Brașov“ aduce la cunoștință condițiunile de admitere în „Internatul de fetițe cu școală de menaj și industrie casnică“.

Reuniunea întreține și subvenționează acest Internat cu o sumă însemnată, spre a putea primi eleve cu taxe cât se poate de reduse.

În Internat se predă învățământ practic și teoretic.

Învățământul practic cuprinde: pregătirea bucatelor, întreținerea locuinței, spălatul și călcatul, legumăritul, croitul de rochii și de rufărie, cusutul cu mașina, diferite lucruri de mână până la cele mai variate broderii, țesutul la războiu dela cele mai simple pânzării până la covoare colorate ș. a.

Învățământul practic se completează cu învățământul teoretic, tratând despre teoria bucătăriei, teoria croitoriei, contabilitate și chemie culinară, igienă; apoi, religiunea, limba și literatura română, maghiară și germană, cântări, desen ș. a.

Încăperile internatului s'au mărit și corespund pe deplin regulilor igienice, având școala și atelierul de lucru într-o clădire separată, situată împreună cu clădirea principală într-o frumoasă grădină, proprietatea Reuniunii.

* Espreșiune folosită la morți în unele părți ale Bănătuului. Cel ce intră la mort, în loc de „Dumnezeu să-l ierte!“ cum zicem noi, el zice: „S'a dus și pace!“ cei de față răspund: „N'ai ce-i face!“
Autorul.

Taxa pentru întreținerea completă (inclusiv spălatul) este de 36 cor. pe lună; la aceasta se mai adaugă o taxă suplimentară de 4 cor. pe lună, pentru învățământ, îngrijire medicală și băi. — Taxele se plătesc anticipativ, în total lunar 40 cor.

Primirea elevelor în Internat se face cu începere dela 25 August st. v.; de oarece numărul locurilor este limitat, părinții sunt rugați a anunța cât mai din vreme înscrierea.

Pentru a putea fi primite în Internat, elevele vor trebui să aibă vârsta de 12 ani, să prezinte certificat de școală și revaccinare.

La intrarea în Internat, elevele pe lângă hainele și rufele trebuincioase vor trebui să-și aducă așternut de pat (saltea, perină și plapoma cu rufăria lor.)

În ceea ce privește îmbrăcămintea elevelor înștiințăm pe părinți, că pentru reducerea cheltuelilor și pentru uniformitate s'a reglementat un costum uniform precum și șcrțuri uniforme, pe cari elevele trebuie să și le facă în Internat.

În legătură cu acest Internat Reuniunea întreține și un *Orfelinat*, în care se primesc fetițe române, orfane și sărace pe cheltuiala Reuniunii. — Pentru ocuparea acestor locuri se publică concurse.

Informații se pot lua dela Direcțiunea Internatului, Șirul Spitalului Nr. 10

Maria B. Baiulescu, *Ioan Lengernu,*
președintă. secretar.

Condițiuni de primire

la școala civilă de fete a Asociațiunii și în internatul aceleia.

În clasa I a școlii civile de fete se primesc eleve:

- a) care arată prin *atestat de botez*, că au împlinit cel puțin vârsta de 9 ani și
- b) dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes IV clase elementare (poporale sau primare), ori apoi dovedesc pe baza unui *examen de primire*, că sunt bine orientate în materialul de învățământ prescris pentru clasa a IV-a elementară.

În celelalte clase ale școlii civile de fete se primesc eleve, care dovedesc prin *atestat școlar*, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare la școala decategoriei școlii civile.

Fără asemenea atestat, sau pe lângă atestat de pe clasa V și VI dela școala elementară poporală, primirea în ori-care clasă a școlii civile, ce corăspunde vârstei elevei, se poate face pe baza unui *examen de primire*, depus cu succes înaintea corpului profesoral al școlii, în sensul ordinațiunii ministerului regesc-ungar de culte și instrucție publică, dto 11 August 1887, Nr. 29000. Examenul de primire este scutit de taxă.

Elevele, care se înmatriculează întâia dată la școala noastră, au să producă *atestat școlar, atestat de botez și certificat de revaccinare.*

În *cursul complementar* (supletor), împreună cu școala civilă de fete a Asociațiunii în sensul §-lui 6 din statutul de organizare al școlii, se primesc eleve care au absolvat patru clase civile (secundare). Se pot primi și eleve care au absolvat cu note bune numai două clase civile, dacă au trecut de 15 ani și sunt împiedecate a absolve cele patru clase civile.

Înscrierile pentru anul școlar 1910/1911 se pot face din 1—6 Septembrie 1910 stil nou.

Examenele de corigență, se țin în 2 Septembrie 1910 st. n. la orele 8 a. m. cu elevele care s'au anunțat la dirjecțiunea.

În 3 Septembrie 1910 st. n. la 8 ore a.m. se țin *examenle de primire*, iar în 5 Septembrie se vor începe prelegerile regulate.

Dactrul e 5 coroane pe lună, iar pentru elevele, care se înscriu întâia-dată la această școală, se plătește încă, odată pentru totdeauna, o taxă de înmatriculare de 4 cor. Acelaș dactru e și pentru elevele din cursul complementar.

Elevele care voiesc să fie primite în internat, fie eleve ale școlii civile, sau a'e școlii elementare a Reuniunii femeilor române, au să fie anunțate de timpuriu la dirjecțiunea școlii, înainte de începutul anului școlar, pentru ca să se poată face dispozițiunile necesare.

Taxa internatului e 550 cor. pe an, în care se cuprinde și dactrul, și se plătește înainte, în patru s'au în două rate. 1) Spesele pentru cărțile de învățământ, pentru materialul de scris, desen și lucru de mână, le poartă părinții deosebit, precum și cheltuielile pentru îmbrăcăminte și încălțăminte, pentru instrucțiune în forte-piano și în limba franceză.

Taxele pentru instrucțiune în forte-piano sunt: pentru o elevă (singură), 2 ore pe săptămână, 12 cor. pe lună; pentru două eleve (împreună), 2 ore pe săptămână, 6 cor. pe lună de elevă.

Instrucțiunea din limba franceză, pe lună 3 cor. de elevă.

Toate taxele se plătesc direcțiunii școlare.

Edificiul internatului este situat în mijlocul unei grădini frumoase lângă parcul orașului și e provăzută cu apaduct, baie proprie și lumină electrică, încât oferă cele mai bune condițiuni igienice.

Elevetele de internat, afară de lecții, au în fiecare zi anumite ore de conversație, în limba franceză, maghiară și germană după trebuință. Pe lângă aceea ele se prepară și învață lecțiile sub conducerea directorului, a profesoarelor și a guvernanelor.

Elevetele, care voiesc să fie primite în internat, au să aducă cu sine: o saltea, un covor la pat, 2 perini, 4 fețe de perini, o plapomă sau țol de copert, 4 ciorapi, 6 ștergare, 6 serviete, apoi perie de dinți, săpun și 2 piepteni, care rămân proprietatea elevei. Afară de acestea rufele sau îmbrăcămintea câte 1/2 duzină din fiecare, o haină de vară și una de iarnă, două fuste de lustre (jupon) și două de flanel, ciorapi, batiste (mărâmi) câte una duzină, 1 umbrelă (cort) și încălțăminte trebuincioasă. În cursul anului vor primi în internat o haină uniformă. Arans de uniformă se ține: o haină, 2 surte în forma unei baine, o pălărie de vară și una de iarnă, care au să se facă aici și care vor costa peste tot 40—60 cor.

Dela direcțiunea școlii se poi primi prin poștă: «Statutul de organizare» și «Regulamentul intern» al școlii, «Regulamentul pentru cursul complementar», «Planul de învățământ» și «Regulamentul ministerial pentru examenele publice, private, supletorii și de emendare», à 20 bani exemplarul.

Sbiiu, în Iunie 1910.

Direcțiunea Școlii

Internatul gr.-ort. român diecezan din Beiuș.

Pentru primirea elevilor în internatul diecezan gr.-ort. român, cari vor studia în anul 1910—1911 sc. în gimnaziul superior gr.-cat. din Beiuș se publică concurs:

Taxa de întreținere se fixează în 320 cor. la an, ce se va solvi în 4 rate egale la rectorul internatului și anume: rata I. la 1 Septembrie anul curent, când va avea să solvească fiște care elev afară de aceasta și o taxă de 30 de coroane pentru spălat, scaldă, medicamente și folosirea mobilierului, rata II-a la 15 Noiembrie anul curent, rata a III-a la 1 Febr. 1911 și rata a IV-a la 15 Aprilie 1911.

Acei elevi, cari în decurs de 30 zile dela termenul de solvire, nu și-au achitat taxa, vor fi eschiși din internat, iar aceia cari în decursul anului, părăsesc internatul, din motive neacceptabile, vor avea să dezdauneze institutul cu câte 10 cor. pentru fiecare lună ce urmează.

Fiecare elev va aduce cu sine pe lângă un inventar cu două exemplare următoarele: 2 rânduri haine de port și încălțăminte, 1 palton de iarnă, 6 bucăți schimburi din fiștecare, 2 schimburi de pat, o saltea, perii pentru vestiminte, dinți, ghețe, pieptan des și rar, un păhar de beut apă. Covor de pat pentru uniformitate, se va procura prin superioritatea internatului pentru fiecare elev.

Rugările de primire pe plată sânt a se înainta la rectorul internatului până la 1/14 August, a. c. iară rugările pentru primire gratuită sânt a se înainta în aceeași termen subsemnatului Consistor. Toate rugările vor avea să fie instruite cu următoarele documente:

a) testimoniu de pe anul școlar precedent.
b) atestat medical că e deplin sănătos.

Recurenții pentru a fi primiți gratuit, vor avea a produce afară de acestea documente și

1. Estras de botez, provăzută cu clauzula că aparțin bisericii ort. române.
2. Atestat de sărăcie dela artistia comunală, legalizat și de preotul competent.

1. Dacă vro-o elevă părăsește școala în cursul anului, are să plătească taxa internatului până la finea semestrului respectiv.

2. Din care sumă 2 cor. pe lună se contează institutul, pentru susținerea forte-pianelor în mare bună

Elevii primesc în internat întreținerea întreagă adică: vipt, luminat, încălzit, spălat, scaldă cum și instrucțiune din studii. De vestiminte, studii, revizite școlare și didactru, au să se îngrijască părinții respective tutorii.

Se observă, că și elevii cari au fost așezați anul trecut școlar în internat, au să petiționeze din nou, pentru primire.

Oradea-Mare, din ședința senatului școlar, ținută la 6/19 Iulie 1910.

Consistorul gr.-or. român din Oradea-mare.

Convictul diecezan din Lugoj.

Primim spre publicare următoarele:

1. În ziua de 1 Septembrie n. 1910 se deschide în Lugoj, sub ocrotirea Ordinariatului episcopesc al diecesei greco-catolice române, un convict pentru creșterea tinerimei, care frecventează cursurile școlare dela gimnaziul de stat, eventual și dela școala civilă din Lugoj.

2. Convictul va fi aranjat pentru primirea alor 30 elevi. Dintre aceștia 10 vor fi provăzuți cu mâncare, locuință, cură medicală și spălat, fără a plăti ceva pentru întreținere, așezați fiind în locuri fundaționale. Alți 10 vor plăti la an pentru cele de mai sus în trei rate anticipative egale, anume în 1 Septembrie, 1 Decembrie și 1 Februarie, câte 50 coroane, laolaltă 150 coroane; restul de 150 cor. se va plăti din fundațiuni anumite.

Pentru complinirea acestor locuri beneficiate s'a scris concurs prin circularul d'ecesan de d-to 28 Iulie 1910 Nr. 1939—1910, cu termenul de 1 August st. n. a. c.

Alți 10 tineri se vor primi în convict, având a plăti părinții taxa de întreținere de 400 coroane la an în rate anticipative de câte 100 coroane și anume: în 1 Septembrie, 1 Noiembrie, 1 Februarie și 1 Aprilie a fiște-cărui an școlar.

3. Doritorii de a fi admiși în convict au să-și adreseze cererile de primire Prea veneratului Ordinariat episcopesc din Lugoj până la termenul pomenit de 1 August 1910. Cererile aceste au să fie provăzute cu estras de botez, testimoniu de pe anul școlar premergător și atestat de revaccinare. În cerere părinții sau îngrijitorii au să-și însemne limpede și exact locuința și poșta ultimă, declarând deodată, că cunosc toate condițiunile aceste de primire și că conformează aceloră întră toate. Pentru respuns vor fi a se alătura marcele poștale recerute.

Afară de prețul întreinerii, fiecare elev, așa dar și cei stipendiați, va avea a plăti la intrarea sa în convict o taxă de înscriere de 10 corane, și întră cât dorește a i-se scribi (intări) rufele, alte 10 coroane pentru anul întreg școlar. Taxele plătite odată nu se vor mai restituți la băcși de aceia, cari în cursul anului școlar ar părăsi convictul.

De didactru și alte spese și tace, ce ar fi prescrise la gimnaz ori școala re-ă, au să se îngrijască părinții ori îngrijitorii băcșilor deosebit.

La vederea tacselor moderate, mai sus înșirate și a scumpetei neobișnuite a traiului, este necrețută condițiune, ca plățirea tuturor tacselor să se întâmple cu cea mai mare acurateț. Superioritatea convictului cu părere de rău se va vedea constrânsă a dimiti din convict pe acei elevi, ai căror părinți ar plăti cu întârziere și neregular tacele prescrise.

Condițiuni de primire în convictul diecezan din Lugoj.

1. Elevii vor avea să aducă cu sine la intrarea lor în convict următoarele obiecte:

- O carte de rugăciuni.
- Patru părechi bune de schimburi pregătite din pânză ori giolgiu.
- Batiste 12.
- Două părechi de ghețe (încălțăminte).
- Șase părechi de ciorapi.
- O saltea (sac de paie) și 2 coperitoare (cearșafuri) de saltea.
- Două perini și patru fețe de perini.
- O plapomă și două coperitoare (lepedee) de plapomă.
- Patru ștergare.
- Cuțit furcuță, lingură și linguriță.
- Patru serviete.
- Un păhar de sticlă.
- Perie de veșminte și de ghețe.
- Pieptene și perii de cap, de dinți și de unghii.

Pe toate rufele are să fie însemnat numele băiatului proprietar cu litere cursive. Veșminte reînsemnate după prescriere se resping. Pentru veșminte au să peară

grijă și să răspundă însuși elevii, și au se înștiințeze îndată, dacă ceva obiect le-are peri la spălătorie.

2. Băieții așezați în convict vor beneficia de următoarele:

a) Locuință provăzută cu mobilierul de lipsă.
b) Vipt (mâncare) complet și anume: la dejun lapte ori cafea cu pâne; la prânz 2—3 plese, la cină 1—2 plese; la ojină pâne și poame ori alte de aceste.

c) Spălatul, eventual și scrobital rufelor.
d) Luminat și încălzit la timpul recerut.
e) Medic și medicină. În cauza de morb mai greu și îndelungat speșele aceste cad în sarcina părinților.

f) Superioritatea va purta grijă, ca elevii mai slabi să fie controlați și ajutamați în studii prin studenții mai buni. Dacă însă cutare părinte ar dori pentru băiatul său instructor deosebit, va avea însuși să solvească onorariul statorit cu știrea și aprobarea superiorității.

3. Elevii sunt răspunzători pentru întreținerea mobilierului, ce li-se dă spre întreținere; prin urmare stricăciunile, ce le-ar face în mobilierul convictului, au să le despăgubească părinții ori îngrijitorii lor.

4. Părinții sunt recercați să binevoiască a trimite fie bani, fie alte lucruri destinate pentru fiii lor, exclusiv și totdeauna la adresa Superiorității, care va controla, ca toate să ajungă la destinație și să fie întreținute amăsurat dorinței părinților; așa totuși ca ordinea și disciplina din convict să nu aibă scădere.

5. Elevii la gimnaz și eventual școala civilă vor fi supuși întră toate regulamentele aflătoare în vigoare la acelea institute, și în urmare și părinții au ase conforma întocmai aceloră. De aici urmează, că și cei primiți în convict vor putea rămânea elevi convictuali până când sunt de faptă studenți la respectivele institute.

6. Elevii vor avea a-se prezenta înaintea Superiorității în 1 Septembrie n. 1910, înșeți de părinții sau îngrijitorii lor, unde vor plăti taxele statorite, vor conșina obiectele lor, și vor primi în samă locurile destinate în salele de studiu și de durmit, cum și mobilierul destinat lor spre întreținere. Tot cu acel prilej li-se vor da și alte îndrumări, de cari vor avea trebuință.

Lugoj, la 14 Iulie 1910.

Ordinariatul Episcopesc de Lugoj.

Pe jos în jurul pământului.

Cu toate că avem astăzi trenuri și automobile, cu ajutorul cărora putem să încunjurăm în câteva săptămâni pământul, se mai găsesc oameni cari vreau se încunjure pământul pe jos. Chipul de mai sus ne arată pe cetățeanul austriac Hansbein, care împreună cu fiica sa au plecat luna trecută pe jos din Hamburg. Acuma se află în Rusia. Dacă vor merge lucrurile bine vor ajunge în anul 1914 la Newyork.

O reformă a traiului nostru.

de Dr. Ioan Popp, c. și r. medic-colonel în retragere în Sibiu.

(Fine.)

Firește că aceasta nu merge numai un timp oarecare. Proprietariul nostru are simțiri neobicinuite la inimă, are simtoame de lărgirea stomacului ori de boală de ficat, poate sunt și răunchii atâcați și în urmă îi taie firul vieții — celei pline de plăceri — sau o boală de apă sau o apoplexie repentină.

Acestate 2 chipuri sunt desemnate pentru a arăta celea 2 extreme, pînă cari noi toți avem să trecem. Sunt 2 ideale, pentru cari noi rivnim. Pe cel dintâiu cu greu îl vom ajunge de tot, dar pe cel din urmă foarte ușor, dacă mergem pe drumul bătut înainte. Dacă întrebăm pe marerele proprietar, în ce stă plăcerea vieții, îndată ne va răspunde, doară el e un excelent cunoscător de prânzuri bune, de vinuri alese, de tutunuri fine și de toate felurile trupești. Întrebăm însă pe micul nostru Petruț în ce stă plăcerea vieții? el poate de frică se va mai da odată peste cap — alt răspuns cu greu vom căpăta. Și dacă ne vom încerca să-

găcim noi, aflăm cu plăcerea și sbudărnicia lui de loc nu sunt motivate, pentru că la dejun au căpătat gris cu lapte, la prânz supă de crumpene și o bucată de slănină, de cină va căpăta mămăligă cu lapte ori cu brânză. Dânsul umblă cu capul gol, desculț și tare sutțirel îmbrăcat.

Privind noi chipurile aceste din punct de vedere al științei, vedem în chipul prim o viață, care prin creștere în plăceri încă din fragedele tinerețe, prin inbușări în clucuri și societăți rele, prin inveninări, prin alcool și nicotină e mai de tot sbuciumată și care numai prin acelea veninuri se mai poate susține pentru un timp scurt.

În chipul al doilea vedem o plăcere a vieții, cum ni-o dă natura, dacă creșterea e bună din copilărie și nutrirea e simplă și sănătoasă, o viață, care prin folosirea înțeleaptă de aer, lumina soarelui, mișcare produce până la bătrânețe cele mai mari plăceri și bucurii. Așa dar iubiți părinți creșteți-vă copii simplu și bine, nu-i învățați de timpuriu în inbușări și și desmerdări, păziți-i de societăți rele ca de foc, lăsați-i să învețe toate sporturile sănătoase și eține, fiecare oară liberă s-o petreacă în aer curat

și în lumina binefăcătoare a soarelui, și atunci veți avea copii sănătoși și cu minte.

Dacă m-ar întreba un om tânăr: „Cum să trăiesc eu, ca să ajung o viață sănătoasă și plăcută? Atunci între altele îi voi răspunde cam așa:

1. Trăește cât se poate de mult — zi și noapte — în aer liber, în odaia de dormit ferestrele se fie deschise.

2. Ferește-te de localuri prea încălzite, pline de fum și de oameni (cafenele, birturi); Imbracă-te potrivit după anotimp, vara — când e caldă — mare — foarte ușor.

3. Grijește pentru gimnastică abundată, mai bine în aer liber ori apoi în casă cu ferestrele deschise, prin lucru în grădină, lucru la câmp și prin tot felul de sporturi, (vaelociped, inotat, băi de soare) etc.

4. Grijește pentru curățirea trupului prin scaldă potrivite de apă, de aer și soare, pentru că acestea mijloace mântuitoare a naturii întrebuințate cu minte pot face minuni.

5. Intocmește-ți traiul după principiile dezvoltate mai sus. Mănă numai de 3 ori pe zi (unii se îndestulesc și cu 2 mâncări). Mănă puțin și mestacă foarte bine.

6. Nu bea de loc beuturi spirtoase și nu fuma, pentru că și alcoolul și nicotina sunt veninuri tari — mai cu samă pentru inima și sistemul nervos.

7. Decumva din multe împrejurări nu te poți lasa de acestea veninuri, să fii abstinent de tot, îngrijește-te să fii moderat, adevărat bea și fumează puțin și numai după mâncare.

8. Nu face din zi noapte și din noapte zi, — adevărat te culcă de vreme și te scoală de dimineață.

Dacă vei trăi după aceste principii, să va împlini zisa unui mare filosof și medic italian: „Mens sana in corpore sano“ — vei avea cât vei trăi o minte sănătoasă într'un trup sănătos.

Am scris această conferință despre reforma traiului nostru după Dr. Hindhede, pentru că după citirea cărților de mare valoare m-am convins că și noi Români ne aflăm față cu mijloacele traiului în acea stare critică, ca și celelalte popoare din țările vecine, precum și celea mai depărtate, — adevărat și la noi băntue o scumpete mare. Vedem că în anii din urmă și la noi traiul vieții și tot ce se ține de dânsul este de 2—3 ori mai scump ca mai înainte cu câțiva ani. Dar dintre toate mijloacele de nutrețământ s'au scumpit mai mult diferitele soiuri de carne, unele într'un mod așa însemnat de mare, încât numai oamenii cu stare își pot împlini gustul și poțele lor.

De oarece însă din celea espuse până aci s-a dovedit cu documente științifice că carnea prea multă strică corpului omenesc, mai departe s'a dovedit, că între celelalte mijloace principale de traiu, avem o mulțime mai efine și mai sănătoase decum carnea, așa dar să mâncăm carne puțină, și se întrebuințăm în locul ei susnumitele mijloace și atunci traiul nostru va fi nu numai bun și sănătos, ci va fi și mult mai efine. Și acumă finesc conferința mea cu următoarele șire:

A trăi e ușor și viața e frumoasă, dacă se începe în mod corect și înțelept și începutul înțelept este o nutriție conștientoasă a trupului nostru. Dacă ne îngrijim pentru aceasta vom avea totodată o proviziune puternică de viață, o vedere naturală și senină a vieții și o dispozițiune veselă și amicabile către fiecare, și un simțământ de recunoștință pentru tot ce a făcut Dumnezeu. Simțăminte bolnăvicioase într'un

organism cruțător și regulat, nu se vor afla.

Sibiu în 21 Iunie 1910.

Pentru frații din comitatul Solnoc-Dobăca.

Săptămâna trecută s'au revărsat apele precum știm, și în comitatul Solnoc-Dobăca pustind mai multe sate românești și secerând și numeroase vieți de oameni. După statistica oficială s'au înecat în Dobricul-mare 30 Români și anume 6 bărbați, 6 femei și 18 băieți și fete, iar în comuna Spermezeu 2 bărbați, 3 femei și 5 copii. Au perit și multe vite. Pagubele se urcă la vre-o 50,000 cor.

În urma acestei mari nonorociri s'au început în întreg comitatul colecte pentru ajutorarea celor năpăstuiți.

Direcțiunea „Someșanei“ a lansat următorul apel călduros:

Direcțiunea institutului de credit și economii „Someșana“ prin aceasta deschide colectă pentru nenorocirii prin ghiată și esundații din comitatul Solnoc-Dobăca și apelează la inimile nobile și darnice creștinești să contribuie cu un grăunț din prisosul lor pentru ameliorarea suferințelor celor fără adăpost și flămânzi.

1. „Someșana“ a dăruit spre acest scop 300 cor.

2. D-l Dr. Teodor Mihali, deputat și director 200 cor.

3. D-l Augustin Pinte, contabil 20 cor.

Contribuiri marimonioase sunt a se trimite la adresa direcțiunii institutului „Someșana“ în Deș, de unde vor fi predate la locul destinat și competent.

Direcțiunea.

Bibliografie.

Haralamb Călămăr, *Farafasticuri*. Versuri de distracție. Cu o prefață de Ermil Borcea. Editura Tipografiei Poporului, Sibiu, 1910. 1 broșură de 56 pag. Prețul: ediția domnească: 50 bani, ediția țărănească 40 bani.

Plaiurile ardelenesti nu prea sunt prielnice pentru literatura umoristică. Pricina e greu de stabilit. Nu știm de ce-i viața noastră așa de gravă și așa de morăcnoasă. Înțelegem viața domnilor, căci a țărănilor nu-i lipsită de veselie, de spirit și de satiră. Numai la noi, la domni, trec ani de zile până auzi câte un spirit reușit sau câte o glumă bună. La țară geme satul de ele. Dumnezeu știe de ce-i domnia noastră așa de nesărată. O pricină verosimilă a seriozității noastre pe lângă multe altele, pare a fi prostia. Se știe că seriozitatea și prostia umblă adese ori de mână, ca două surori gemene. Gluma, spiritul, satira trăiesc numai în suflete mai scuturate, în inimile deschise. Și între domni noștri sunt foarte puțini Prometei. De ce, iarăș nu știm.

Apariția unui volum de glume în Ardeal, în asemenea împrejurări, înseamnă deci un eveniment. Și meritul de a fi scris în cronica vieții noastre culturale un asemenea eveniment îl are d-l Ermil Borcea, prin publicarea volumașului *Farafasticuri* de Haralamb Călămăr, poet și om de spirit în ceasurile libere. Ne grăbim a spune că autorul nu e vre-un începător, care are nevoie de incurajarea și recomandarea critice. O nu! Pentru critici are un gest foarte de spirit, când le spune:

Să știți, aceste versuri
Le-am scris, să fie scrise,
Și până azi, de critici
Nu sunt compromi-e.

Cine-ar și îndrăzni să compromită micile «nimiruri» din «Farafasticuri» cântându-le dramele de sare atică?

Reproducem din perlele volumului pe cele mai strălucitoare, ca și cetitorii noștri să aibă câte-va clipe de desfătare.

Diletantul.

La muzică se pricepe,
Iar în ramul literar
El cunceaște, toți poezii, —
Pân' la micul Călămăr.

În știință-i o stupină.
Erudit ca el mai rar.
În politică, în artă,
E de-asemeni un stupar.
Și de n'ar ști chiar atâtea,

Mult mai tare l-aș stima,
Căci atunci, ei mai aș crede,
C'a n'vâțat și el ceva.

Melamorfoză.

Minciuna vru odată
Să intre în salon,
Și fu introdusă, nu știu
De care firfison.

Destul d'atunci, minciuna
Perpetu-e'n salon.
De nu mă nșel, azi lumea
Îi zice chiar . . . «bonton».

Cântec de Primăvară.

Iată că sosește iară
Mult dorita primăvară.
Iarba n'cepe să nverzească,
Rândunici să ciripească.

Cu alai pe drumul țerii
Vin toți solii primăverii.
Dar în frunte cu alaiul
Cine vine? . . . «Guturalul!»

Glosă.

Vezi, sărmanul Diogene,
N'a putut să facă școală . . .
Până azi, eu om cuminte
N'am văzut la butea goală,

Un sfat.

Cât timp poarta casei tale
Stă deschisă tuturor,
Nimănui nu-i vine 'n minte
Să se uite prin stobor,

Acum judece cetitorii, dacă autorul *Farafasticurilor* e mai mare ca poet ori ca om de spirit. Să nu uite însă că autorul glumește în Ardeal . . .

„Luceafărul“ No. 13—14, 1910.

«*Farafasticuri*», versuri de distracție de Haralamb Călămăr, e o broșură humoristică, care să trimete numai aceluia, cari trimet 55 fleri înainte. Pentru acei *bravi Români, care au votat la alegeri cu deputații noștri naționali, broșura costă numai 45 fleri.*

Acea însă cari au votat cu streinii să-și cumpere un ștreang, care-i și mai ieftin, sau dacă n'au parale să ceară dela deputatul pe care l'au ales, șfoara cu care i-a dus de nas streinul!

Farafasticurile lui neica Călămăr se pot comanda prin orice librărie, sau de dreptul dela izvor, dela *Tipografia Poporului*, Sibiu-Nagyszeben, strada Măcelarilor No. 12.

Cine n'are parale poate trimete și mărci poștale.

Glume.

Un american a ea un proces luseminat. Având trebuință să plece în călătorie, roagă pe avocatul său să-i telegrafeze rezultatul chiar îndată după ce judecătorul va rosti hotărârea.

În adevăr primește telegrama:
— «Cauza dreptă biruit».
Fără zăbavă răs. unde, repede:
— «Numai de cât apel».

Șeful intră în birou și găsește pe scriitor fumând.

Mânoși îi zice:

— Ce-nseamnă asta? Lucrezi fumând!
— Mă rog. Cine v'a spus că lucrăm?

— Cumpărați, vă rog, un cufăr. E bun, frumos și efine.

— Ce'mi trebuie mie cufăr?
— Să puneți hainele, rufăria, . . .
— Și să umblu gol?
— ?!

Conducătorul găsește în clasa I-a un călător cu bilete de a II-a.

— Plățiți diferența, d-le!
— În clasa II-a nu mai era loc.
— Dar sânt într'a III-a berechet.
— Foarte bine, plățiți-mi diferența și mă duc.

Ca să nu poarte toată ziua umbrela de prisos, un călător o lasă în sala de cetire a hotelului cu un bilet «Umbrela e a lui Pocnescu, campion la box (luptător). Sosec în zece minute». Când se 'ntoarce umbrela ia-o de unde nu e. În locul ei găsește un bilet: «Cartea e a lui Grăbescu, campion de alergare. Nu cred să mă mai întorc».

Călătoria marelui viteaz Toporaște,

prin veacul trecut și veacul vi tor.

— Serrus nepoate, — ice Babă-Novac când intru în cortul său. . . Ce cort mă? și ce Novac mă? Elei mamă auzi tu mă Oarđinu lu Moșu-to Noia, că n'ai scriat bine, 1567, la stația asta m'am dat eu jos din Pajura lu Pipăruș, — dar stăi să-ți spun, Babă-Novac e un ghinărar cât trei, îmbrăcăminte sa toată de zale, el ședea în cort de mătase pe un scaun țintuit cu cue de aur, mușteșile lui sunt înodate la ceafă, iar privirea ochilor săi de vultur străbate prin om ca cuțitul prin slănină cât tot te topește . . .

— Supus servitor — zic io tremurând de spaimă, că avea un glas cumplit de se cutremura pământul — am vinit și io, ca să mă văr în oastea lu Mihai viteazu că numai el știe învinge ceata Filisteilor Goliatu cu-i i-o încălțat. . .

— Ce Filistei mă? Cum e acest popor? Măria Sa Marele vovod al Munteniei al Moldovei al Transilvaniei și al tuturor Românilor nu cunoaște poporul Filisteilor măcar tot răsăritul a căzut la picioarele sale auzi tu? — strigă Baba-Novac dând cu buzduganul de aramă în masă cât credeam că atâtea mi-i.

— Fericiți sunteți voi, că nu cunoașteți Filisteii și Goliații, dar la ce salvă și bucurie se pregătesc mândreșe regimente?

— Măi dar de pe ce lume ești tu, dacă nu știi, că azi intră Marele Mihai cu mărire și putere triumfătoare în capitala Ardealului ca un al doilea Traian în Dacia. . .

Acum începură a urla tunurile de pe înălțimi și începu a-mi crește inima și sufletul meu de Toporaște Românească sălta în o Dumnezelasă bucurie, căci în Ardeal flutura tricolorul românesc și milioanele popoarelor se închinău acestui scump și sfânt simbol național, — deodată iată mare că sosește un călăreț minunat, tinăr, frumos, măiestos, cu zale de-aur ferecat, călare pe-on cal înaripat, strălucia voinicul de viață și putere ca un arhanghel românesc la cortul dumnezeesc, și era să-mi zboare ochii de mirare când văzui, că și așa își noda mustața la ceafă

Face nodu ca pumnul
Urlă ca bălaurul
De să sparie omu

Voinicul minunat sare de pe cal pleacă jenuchile naintea bătrânului Novac.

Oare cine să fie așa — gândesc io, măiculiță, elei, și așa-i român și toți români. . . zvrălii și eu zechia cea ungurească pălăria cea nemțiască și jiletca cea ru-sească și mă n'brăcai cu căciula de miel co'n buzdugan de oțel, la brăul tricolor înfincing un topor, și num'a mă trezesc vâ-tav preste-o sută de ostași, tot flăcăi de munte, călări mamă, pe cai negri cu stea albă 'n frunte, începeam a crede că eu nu-i modru să fiu io, cum nu dacă numai români vedeai în toată țeara. Dar ce Români mă? Elei Goliatu cu-i v'o 'ncălțat de Filistei, pe Babă-Novac cu vitegii lui să-l vedeți voi, v'ar înghieța sângele în vine și papricașul în gât. Ce?!

— Ce? Ori la Șelimber nu v'ați înecat în curaj, și num'a un cuvânt d'alui Babă-Novac v'o plesnit în urechi. Murgu meu tremura de nerăbdare și nechieza și strălucia viteaza oaste românească, căci raza soarelui se restrângea peste mîile de steaguri românești, cari sunt vârsate în colorii cerești, sub ele trebuie să trăești.

De-odată răsună vocea tinărului:

— Elelei Tată Novac
Toate-s bune, toate-mi plac
Numai una mă amărește,
Vitegia-mi veștejește,
C'am venit așa departe
Și n'am cu cine mă bate. . .

— Elei . . .

— Elei Grue pui de Leu,
Alai și năcazul meu,
Că eu joc într'un picior
Cad păgânii rotogol,
Și de joc într'amândoaună,
Cad păgânii, ca când ploauă.

Dar aici nici n'am sărit,
Pizmașii s-au risipit,
La Șelimber pe câmpie
Am dat chiot de veselie,
Ei de spaima cea amară
Au fugit din lume-afară!
Și într'un ceas și jumătate,
N'avui cu cine mă bate!

— Dar nu te intrista Grucio, că i-a mer-gem noi la nuntă turcească, Mihai vodă să trăiască! Vivat voinicii!

— Și răsună acu un vivat mare românesc, care decând lumea în Ardeal nu s'a pomenit, apoi eși Gruia cu Novac și înaintea regimentelor pornirăm se primim pe Marele craiu dela răsărit, pe Mihai Viteazul care a intrat în Alba-Iulia cu mărire și putere iar Filisteii de atunci în coace și genunchii-au cerut mila și pacea și grația capetelor lor. Ce? O tu gândești că un Mihai Viteazul ne-o pecetluit vicinul titlu de mândrie în Ardeal?

Mă acu intră în capitală Mihai și în inima mea intră o dragoste de neam, limbă și lege mai mare ca toată filisteimea, asemenea vă poftesc și 'mniavoastră voi scria pe viitor despre acestea, — mă acu mă du cu Gruia la Novac la trântă că ice că inimicii fug de el, nu-i bai mă da plata Petreasă oare o murit cu potopu da de Anisia mea ce știi?

Mă! Also trimite din asta o Gazetă la Mihai mare domn viteaz în Bălgărad posta u. Ardeal, anul 1567 și una lu general Babă-Novac, — mă și lu Pipăruș la începutu lumii, p. u. Pajura românească în raiu. Nota

— Mă, să nu vă împăcați cu Filistii până nu venim noi îndărăt că plăcintă vă facem, asemenea și 'mniavoastră! Apropos la îngroparea lu Slavici nu Mangra o ținut prohodul? Also! Nu-i bai. Rruu.

Noia-Oașdinu.

Sup titlul: «Năzdrăvăniile Viteazului Toporâște» a apărut nu de mult în editura Tipografiei Murășianu o broșură interesantă scrisă de Moș-Noia-Oașdin, (sub care pseudonim să ascunde cunoscutul nostru povestăș Rodina) broșura conține povestile hazlie și în același timp moralizatoare, Toma Toporâște și Vanzoala ungurească, apoi »Vulpoiada« sau învingerea mișeliei. — Recomandăm această broșură de actualitate spre cetire sătenilor noștri. Broșura costă numai 20 cruceri. Se poate procura dela autor și dela librăria A. Mureșian Brașov.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Succesorii.

Redactor respons.: Ioan Spudercu.

Wälischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul De Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietetice; 1/2 oră călătorie dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzendorf bei Wien.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

Dr. STERIE N. CIURCU.

VIII Kochgasse Nr. 29 — Viena
Consultațiuni

cu celebritățile medicale, cu specialiștii de facultatea de medicină din Viena.
Telefon nr. 17065.

„HATIEGANA“

Institut de Credit și Economii. Societate pe Acții în HAȚEG.

PUBLIKAȚIUNE.

Adunarea noastră generală, ținută în 17 Martie st. n., a luat cu privire la urcarea capitalului social, următorul conclud:

Capitalul social să va urca dela coroane 200 000,— până la suma de coroane 500.000,— prin emisiunea de 3000 acții nouă la 100 cor. nominal, cu prețul de 110 cor. pentru vechii acționari și de 130 cor. pentru neacționari.

În urma acestora dupe ce vechii acționari, — pe baza dreptului de prioritate, — au optat și subscris acțiunile rezervate lor, restul acțiunilor neoptate să oferă prin această spre vânzare publică cu prețul de cor. 130.—

Din prețul de 130 cor al acestor acții, cor. 100 să vor adăoga la capitalul social, iar restul de cor. 30 la fondul de rezervă.

Pentru plățirea prețului de 130 cor. de bucată să stabilesc următoarele termene de plată:

Prima rată de cor. 26,— la 1 Novemb. 1910
a doua > > > 26,— la 1 Februar 1911
a treia > > > 26,— la 1 Maiu 1911
a pătra > > > 26,— la 1 Iulie 1911
a cincia > > > 26,— la 1 Octomb. 1911

Se pot plăti și mai multe rate deodată, ori chiar și întreg prețul acțiunilor subscrise.

Cei ce voesc a subscrie, respective a cumpăra din acțiunile neoptate, au să însinue această dorință a lor Direcțiunii institutului, de unde vor primi declarațiunile pentru subscriere.

Terminul ultim pentru însinuarea subscrierilor, respective cumpărărilor, se fixează pe ziua de 1 Noembrie st.n. 1910, cu aceea observare însă, că însinuările se vor lua în considerare în ordinea intrării lor la Direcțiune.

Acțiunile nouă să vor libera după plățirea întregului preț de emisiune. Până atunci să vor libera certificate interinale, în cari să vor cuita ratele solvite.

Acțiunile nouă nu vor participa la dividenda anilor 1910 și 1911, ci după sumele plățite în contul lor, institutul plătește 6% interese, socotite dela ziua solvirii până la finea anului 1911.

Din contră pentru ratele de acții cari nu să vor solvi la termen, să vor plăti Institutului interese de întârziere de 6% putându-se aplica față de restanțieri și dispozițiile §. 11 din statute. 1)

Cu începere dela 1 Ianuarie 1912, acțiunile nouă vor intra în drepturile și să vor bucura de toate favorurile acțiunilor vechi.

Hațeg, la 15 Iulie 1910.

Direcțiunea.

1) §. 11 din statute: Acționarii, cari n'au numărat la termen vre-o rată, îi provoacă Direcțiunea, pe lângă indicarea numărului acțiunilor în ziarul de publicație al institutului, ca în 30 de zile să plătească, și dacă după acest termen nu, și nici la 15 zile după o nouă provocare în scris, pe lângă recepis postal, nu s'ar solvi rata restantă, în cazul acesta ratele solvite deja, cad în favorul fondului de rezervă.

Prețurile cerealelor din piața Brașov
Din 29 Iulie 1910.

Măsura sau greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	ti.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos.	20	—
"	Grâu mijlociu	19	—
"	Grâu mai slab	18	—
"	Grâu amestecat	17	—
"	Săcară frumôsă. . . .	13	—
"	Săcară mijlocia. . . .	12	—
"	Orz frumos	10	—
"	Orz mijlociu	9	—
"	Ovës frumos.	7	—
"	Ovës mijlociu	6	—
"	Cucuruz	12	—
"	Mălaiu (meiu)	11	—
"	Măzăre.	22	—
"	Linte	20	—
"	Fasole	22	—
"	Sămēntă de in	20	—
"	Sămēntă de cânepă . .	15	—
"	Cartofi.	4	—
"	Măzărice.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	28
"	Carne de porc	1	60
"	Carne de berbecu. . . .	—	96
100 kil.	Său de vită prospăt . .	40	—
"	Său de vită topit	6	—

Mulțămită publică

Subscrișii nenorociți prin încercidul întâmplat în 20 Iulie a.c., care a mistuit o parte mărișoară a comunei noastre, venim prin aceasta a aduce cele mai calde mulțămite băncii de asigurare „Transsylvania“ din Sibiu pentru grabnica și corecta lichidare a daunelor cauzate, care întrece în corectitudine multe alte bănci de asigurare străine.

Recomandăm cu toată căldura tuturor conlocuitorilor noștri și-i îndemnăm chiar a se asigura la Transsylvania care este una dintre cele mai culante bănci de asigurare.

Gurariului, în 26 Iulie 1910.
Avram Lupea, Iacob Demian, Ioan Durca, Ioan Dinaru, Avram D. Conțiu.

O societate de asigurare bine cunoscută, caută

ACHIZITORI CAPABILI.

Isvor de câștig rentabil și pentru alte persoane muncitoare și solide, ca venit lateral.

Oferte sub „Asigurare“ la administrația acestui ziar.

Epitropia bisericeii române gr. or. din Feldioara a decis spoirea și reparația ferestrelor, vâpsitul stranelor și ușilor dela biserică.

Lucrările acestea se vor da cu licitație Duminică în 7 August st.n. 1910 la orele 4 în cancelaria școalei.

ION BRATU
epitrop

Câte-va cuvinte
asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărată că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiați și jări în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruncinat sistemul nervos și puterea spiritală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună răpăt. Trebuie să fie cine-va care să dea tuncimei deslușiri binevoitoare, sincera și amă, nunțite în tot ce privește viața sexuală-trebuie să fie cine-va căruia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără șfială și cu încredere neozsurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vetei sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor care eventual există, atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al D-ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vetei sexuale, unde sângele și sucurile trapești

ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberază de materiile de bôla, ohnurile sufletești i-se iniștesc.

Fără conturbare ocupațiunilor și liniiei dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radicala cometodul său propriu de vindecare, chiar și cazurile cele mai negleze, ranele sifitice, boalele de țevă bășică, nervi și șira spinărei, începutul și ac confusie a minții, urmările onanieirei ble sifilisului, erecțiunile de spaimă, slădirea puterii bărbătești (impotența), vătămăturile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femeii e sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea-ce privește cura, depărtarea nu este piedecă, căci dacă cine-va, din ori-ce cauză, n'ar putea venia în persoană, atunci cu plăcere i-se va da rospuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fie-cărui. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. până la 5 ore p. m., (Dumineca până la 12 ore a. m.)

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapesta, VI., Rákóczi-ut, 10

Cumpărați cartea veselă și hazlie a lui Noia-Oașdin:

„Năzdrăvăniile viteazului Toporâște“

Vanzoala Filisteilor, viclenia Vulpoilor Cometul Hăluia, și alte minunăți întâmplă-acum, și scrise cu mult haz pe multe pagini pentru popor. Coperta originală reprezentă pe vestitul opșitar în sat la lei, pecând istorisește despre baron Igi și despre Goliatu lor. ect. ect. Călăuză la vanzoala viltoare. Prețul 40 bani (20 cruceri) — Se poate comanda dela librăria A. Mureșan Brașov, și dela Administrația

Gazetei Transilvane. Vanzătorilor rabatul cuvenit

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.
vis-à-vis de Băcânia Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari tôte obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sieriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor sieriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununii pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vênêt, pentru copii, precum și cioclii.

Comande întregi se eșecută prompt și ieftin, ia u asupra-mi și transporturi de mörți în străinătate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

115—

Aviz!

Subscrisul am onoarea a aduce la cunoștința On. Public din loc și jur, că atelierul meu din Strada Ecaterinei Nr. 14 (vis-à-vis de farmacia Klein) l'am aranjat cu mașini nouă moderne și stau la dispoziție On. public a eșecută, dela cele mai simple, până la cele mai fine lucrări, ce cad în branșa aceasta.

Așa în: Protocele pentru bănci în diferite legături trairnice și bine lucrate, în cărți sfinte bisericești, și în tot felul de cărți pentru biblioteci în diferite legături.

Primesc tot felul de lucrări de Galanterii, Cartonage (cutii) și hărți de întins pe pânză sau carton.

Toate lucrările să fac în atelierul meu cu preț moderat.

Sperând că On. Public mă va sprijini în întreprinderea mea, semnez

cu toată stima

Ioan Chiroiu,

legător de cărți.

(1017,1-6.)

Incercați și vă veți convinge!

Incercați și vă veți convinge!

Incercați și vă veți convinge!

Trusouri se execută solid și prompt

Avem onoare a face cunoscut O. P. din loc și străinătate, că în marele și vechiul nostru magazin de modă și liagerie

Brüder Simay

târgul grâului Nr. 3.

să vinde cu prețiu scăzut o mare cantitate de lingerie fină pentru dame; avem cele mai nouă și elegante confecțiuni Paltone, chi-monsuri, Jachetu de trico etc. confeționăm cele mai elegante costume pentru domni și doamne în timpul cel mai scurt.

Pânzături de Damast ajur și simple.

„ECONOMUL“

Institut de credit și economii, societate pe acțiuni.

Centrală în Cluj (casa proprie) Strada Vesselényi-Miklós 26. Filiale în Gherla, Ludoșul de Mureș, Panticeu, expoziția în Aiud.

Intemeiat la anul 1886.

Are Capital social în 4000 acțiuni
K. 400.000
„ Fonduri de rezervă „ 250.000
„ Fonduri culturale și de binefacere „ 15.000
„ Depuneri spre fructificare peste „ 1.600.000

Primește depuneri spre fructificare care dela privați cu $4\frac{1}{2}\%$ și cu 5% iar la sume peste 10.000 cor. și dela corporațiuni culturale sau filantropice cu condițiuni excepțional favorabile.

Escontează cambii cu cel puțin două subscrieri;

Dă împrumuturi pe cambii cu acoperire ipotecară cu 7% și 8% ; Acoardă împrumuturi ipotecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani cu 7% .

Acoardă împrumuturi de Cont curent cu acoperire de hârtii de valoare notate la bursă cu 6% și 7% .

„Economul“ ajută, ca să se înființeze în comune bănci sătești; de aceea s'au făcut la Gilău, Feneș, Sălciaua Tic, Berind, Măcișul Ung., Gădălis'.

„Economul“ mijlocește cele mai eficiente asigurări pe viață și contra focului.

Președinte: Vicepreședinte:

Dr. Isidor Marcu. Ioan Nestor de Desmir,

Dir. executiv:

Dr. Amos Frâncu.

Membrii în Direcțiune: Dr. Elie Dăianu, Ladislau Papp, Dr. Baziliu Bașiota, Dr. Romulus Marcu, Iuniu Br Hodoș, Dr. Coriolan Pop. Jurisconsult: Dr. Victor Poruțiu, avocat.

Vasile Muscalu

primul atelier de curelar român

în Brașov Strada nouă 7. Am onoarea recomanda On. Public din Brașov și jur Atelierul meu de curelărie, provăzut cu tot felul de hamuri de lux și pentru lucru, din piele de blanc, precum și tot felul de curele de incins, șerpăre, șele în diferite colori, artistic lucrate. Se primesc și reparaturi de tot felul, curele, geante de călătorie și pungii, etc. etc. precum și plosci de lemn îmbrăcate în curele frumoase, în mărimi și colori diferite. La atelierul meu de pie-lărie din Brașov, coman-dele postale se efectuează grabnic și cu prețuri moderate.

Cei ce doriți

să fiți scutiți de pagubele în vite!

Intrați sub scutul «Reuniunii proprietarilor de vite» dela Orăștie, (Szász város), care asigură pe economi contra ori-cărui pagube în vite!

Precum s'a dat de știre prin foaia «TOVĂRĂȘIA» această Reuniune a intrat în viață cu Ziua de Dumină Tomii. Și dela aceea zi încoace plătește toate pagubele în vite a membrilor săi, cari sunt în rândulială cu înscrierea și plata taxei!

Nu e greutate mare!

Când intri spui, cât ți-s vrednice vitele, și la caz de pagubă plătești numai 4 fileri după fie-care 100 coroane, ce ai asigurat pe vitele tale.

Plăți nu ai de făcut, decât când la un ortac din cercul tău s'a întâmplat o pagubă în vitele asigurate!

Ca să poți asigurate faci membru al Reuniunii cumpărând o notă, acție de 4 coroane, pentru fiecare 1000 cor. asigurate: prețul «cotei il plătești în doi ani. La înscriere să cere, numai 1 coroană din ea. Cei cu vite multe, cari asigură mai multe mii își i-au pentru fiecare mie de coroane asigurate câte-o cnotă, care rămâne însă averea lor, și la ieșirea din Reuniune si-o capătă înapoi.

Incolo, la intrare dai 1 cor. taxă deprimire și plătești ajutorul, cât ți-se vine pentru un caz de pagubă de-atâtea-ori 4 fileri, câte sute de coroane asigură, plătești adevărat înaintea o pagubă).

Azi toți membrii Reuniunii ori unde s'ar află ei, sunt membrii în tăiului grup, despărțământ cu scaunul în Orăștie. Precum asigurații vor spori mei mult, Reuniunea va împărți pe cei asigurați în cercești cari au în cuprinsul lor cam 3000 de vite, și soții din un cerc de acesta plătesc ajutor, numi când e pagubă în cercul lor. Numai la caz de epizootie (boală lipicioasă), direcția poate îndruma pe un cerc a veni și el în ajutorul celui alt, după îndemnul: «azi ție mâne mie!» 1628i (1—3.)

Amănuite, tipărituri, îndrumări, cereți la cancelaria:

Reuniunii proprietarilor de vite din Orăștie-Szász á os“.

Hotel Central

Nr. 1

Renovat din nou, odăi frumoase și sănătoase. Prețurile dela 2 coroane în sus. Sală mare pentru nunți, banchete, baluri, concerte, etc. Bucătărie renumită. Restaurant în Grădina Hotelului. Vinuri curate de Ardeal, Bere Steinbruch, Serviciu prompt Omnibus pentru gară la toate trenurile

IOSEF WYHANCK, Hoteller

Restaurant

SUCIU

! Frate Simpi !
Azi ne întâlnim
la

pe Promenadă.

CAUT o calfă în prăvălia mea de băcănie care posedă limba română și magyară. A se adresa la firmă Pompeiu Bolezan, comerciant, Nagysárm

Pentru aranjarea locuintei

MODERN

aflați un asortiment mare și ales la

Warenhaus

(Târgu grâului Nr. 9.)

cu prețuri de tot ieftine.

Covoare, pentru odaia de locuit, de mâncare și saloane.

Perdele, Mull, Etamin, și Gardine țesute în color.

Garnituri de pat și masă, de in, lână și Peluch.

Gardine de vară, Roulcux și Jalonsi.

Coperte pentru divanuri și otomane.

Flanel, Plapome și Mindire.

Păr de cal și pene de gâscă.